

Sturingsmonitor 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Welkom.....	4
Aanbiedingsbrief.....	4
Bestuur en portefeuillevverdeling.....	10
Jaarverslag 2020	13
Inleiding	13
Corona	13
Pijler 1 Bestuur en participatie	16
Pijler 2 Zorg	21
Pijler 3 Economie, werk en recreatie.....	24
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen.....	29
Pijler 5 Middelen en Ondersteuning.....	34
Vooruitblik 2022.....	38
Vergezichten	43
Financiële Kadernota	48
Bijlagen	55
Missie en toekomstvisie.....	55
Collegeprogramma 2018-2022	55

Welkom

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de Sturingsmonitor 2021. Hiermee heeft u al in februari een terugblik op het afgelopen jaar en een vergezicht met de ontwikkelingen die we op ons af zien komen in 2022 en verder. Het document brengt u als raad in positie om, op basis van de vooruitblik, het uit te voeren beleid bij te sturen door hierover een opdracht mee te geven aan het college en deze uit te werken in de begroting 2022.

Opbouw van de Sturingsmonitor 2021

Na de aanbiedingsbrief en het portefeuillehoudersoverzicht start het document met het jaarverslag 2020. Het jaarverslag begint met een terugblik op de Coronacrisis in 2020. Vervolgens is per pijler een Terugblik op 2020 geschreven en zijn de Activiteiten uit de begroting 2020 toegevoegd. Na het jaarverslag volgen de twee onderdelen van de kadernota: de Vooruitblik 2022 en een aantal ontwikkelingen op hoofdlijnen (Vergezichten) die op ons afkomen en (mogelijk) impact hebben op de gemeente. De sturingsmonitor wordt afgesloten met de Financiële Kadernota.

Coronacrisis

Dit jaar is in de Sturingsmonitor extra aandacht besteed aan de ontwikkelingen met betrekking tot de Coronacrisis. De uitbraak van het Covid-19 virus heeft een grote impact op de samenleving en de werkzaamheden van de gemeente en dat zal in 2021 waarschijnlijk zo blijven. Daarom is hier een apart hoofdstuk aan gewijd.

Sturingsmonitor als instrument

De Sturingsmonitor is een nieuw instrument in onze Planning & Control cyclus, zoals vastgesteld in de notitie Trefzeker Meebewegen. Onderstaand lichten we toe wat het doel van de verschillende onderdelen van de Sturingsmonitor is en wat het beslispunt van uw raad is.

Jaarverslag

Het doel van het Jaarverslag is terugkijken naar 2020: wat waren onze doelen, wat we hebben gedaan om deze te realiseren en welk resultaat is behaald. Centraal staan de effecten in de samenleving die benoemd zijn in de Begroting 2020.

Kadernota

Dit onderdeel bestaat uit de Vooruitblik 2022 en de Vergezichten.

In de *Vooruitblik 2022* is op hoofdlijnen uitgewerkt waar we eind 2022 willen staan en wat we gerealiseerd willen hebben in relatie tot de doelen die zijn opgenomen in de begroting 2021.

In de *Vergezichten* beschrijven we een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die we op ons af zien komen. Uitdagingen waarover we graag met uw raad in gesprek gaan.

Financiële Kadernota

Het laatste onderdeel is de Financiële Kadernota waarin de financiële uitgangspunten zijn uitgewerkt. beslispunt: instemmen met deze financiële uitgangspunten, zodat deze als kader gebruikt kunnen worden bij het opstellen van de begroting 2022.

Denktank Sociaal Domein en Werkconferentie

Naar aanleiding van de notitie Samen aan het Stuur is een denktank Sociaal Domein met elkaar in gesprek gegaan over het sturen op maatschappelijke effecten. Deze denktank bestond uit een afvaardiging van raad, ambtelijke organisatie en betrokken organisaties. De uitkomst van deze denktank is een doelenboom als startmodel voor verdere uitwerking met inwoners.

Naast de Sturingsmonitor is ook de Werkconferentie een nieuw Planning & Control instrument vanuit de notitie Trefzeker Meebewegen. In een Werkconferentie gaan raad, college, organisatie en samenleving met elkaar verdiepend in gesprek over een onderwerp. Het onderwerp voor de eerste Werkconferentie in mei 2021 zou het prioriteren binnen de doelenboom Sociaal Domein kunnen zijn.

Voorgestelde besluiten

1. het jaarverslag 2020 vast te stellen;
2. kennis te nemen van de in de Vooruitblik 2022 benoemde resultaten en activiteiten. Het college kan deze betrekken bij het opstellen van de begroting 2022;
3. de financiële uitgangspunten, zoals verwoord in de Financiële Kadernota, als kader te gebruiken bij het opstellen van de begroting 2022;
4. om twee werkconferenties te houden. De eerste in het voorjaar 2021 over het de impact van Corona zoals benoemd in het onderdeel Vergezichten. En de tweede in het najaar van 2021 over het vervolg op de denktank Sociaal Domein.

Bijlagen:

- Overzicht Planning & Control cyclus gemeente Aa en Hunze

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het College van de Gemeente Aa en Hunze,

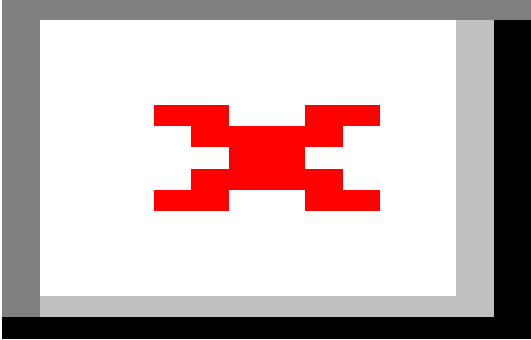

mevrouw mr. M. Tent
secretaris

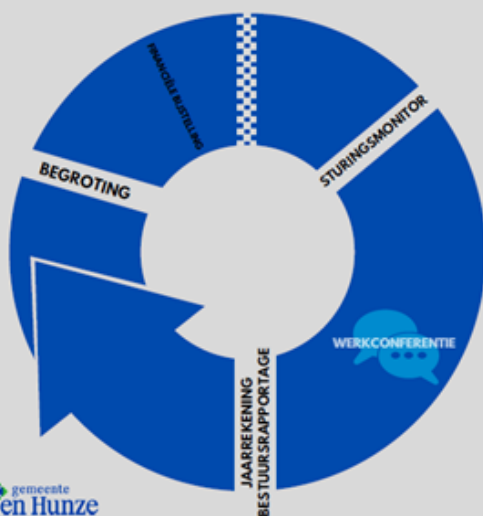

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

P&C cyclus

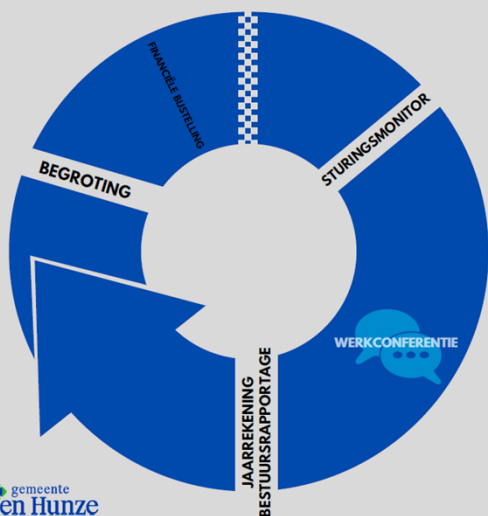

P&C- CYCLUS 2021

gemeente
Aa en Hunze

P&C- CYCLUS 2021

gemeente
Aa en Hunze

PLANNING

MAART - STURINGS-MONITOR

Week 4/5 PHO's
Week 4 2 februari College
Week 5 9 februari College
Week 9 4 maart 2021 Bespreking raad (opintérend)
Week 11 18 maart 2021 Bespreking raad (vaststelling)

JUNI - JAARREKENING & BESTUURS-RAPPORTAGE

Week 19/20 PHO's
Week 21 25 mei College
Week 22 1 juni College
Week 24 15 juni 2021 Auditcommissie (jaarrekening)
Week 24 17 juni Bespreking raad (informerend bestuursrapportage)
Week 26 30 juni 2021 Bespreking raad (vaststelling)

NOVEMBER - BEGROTING

Week 35 30/31 augustus Heilagen
Week 36/37 PHO's
Week 38 21 september College
Week 39 28 september College
Week 41 14 oktober 2021 Technische vergadering
Week 44 4 november 2021 Bespreking raad
Week 45 11 november 2021 Evt. 2e keer bespreking raad (vaststelling)

DECEMBER - FINANCIËLE BIJSTELLING

Week 44/45 PHO's
Week 46 16 november College
Week 47 23 november College
Week 49 9 december 2021 Bespreking raad (besluitvorming)

WERKCONFERENTIE

Kan op initiatief van raad, college en organisatie worden ingepland

Toelichting z.o.z.

PLANNING

MAART - STURINGS-MONITOR

Week 4/5 PHO's
Week 4 2 februari College
Week 5 9 februari College
Week 6 16 februari College
Week 9 4 maart 2021 Bespreking raad (opintérend)
Week 11 18 maart 2021 Bespreking raad (vaststelling)

JUNI - JAARREKENING & BESTUURS-RAPPORTAGE

Week 19/20 PHO's
Week 21 25 mei College
Week 22 1 juni College
Week 24 15 juni 2021 Auditcommissie (jaarrekening)
Week 24 17 juni Bespreking raad (informerend bestuursrapportage)
Week 26 30 juni 2021 Bespreking raad (vaststelling)

NOVEMBER - BEGROTING

Week 35 30/31 augustus Heilagen
Week 36/37 PHO's
Week 38 21 september College
Week 39 28 september College
Week 41 14 oktober 2021 Technische vergadering
Week 44 4 november 2021 Bespreking raad
Week 45 11 november 2021 Evt. 2e keer bespreking raad (vaststelling)

DECEMBER - FINANCIËLE BIJSTELLING

Week 44/45 PHO's
Week 46 16 november College
Week 47 23 november College
Week 49 9 december 2021 Bespreking raad (besluitvorming)

WERKCONFERENTIE

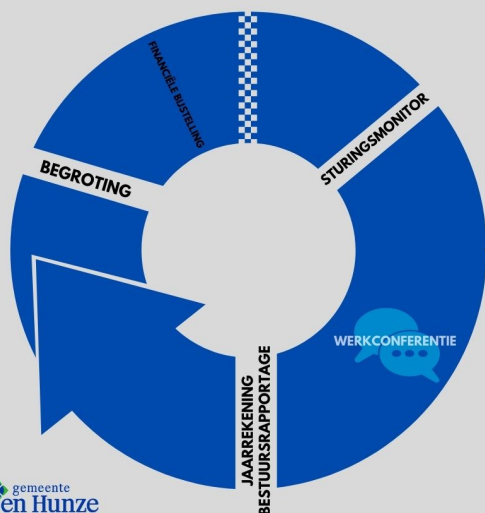
Kan op initiatief van raad, college en organisatie worden ingepland

Toelichting z.o.z.

STURINGSMONITOR	<p>De sturingsmonitor bestaat uit 3 onderdelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaarverslag: het doel van het Jaarverslag is terugkijken naar 2020: wat waren onze doelen, wat we hebben gedaan om deze te realiseren en welk resultaat is behaald. Centraal staan de effecten in de samenleving die benoemd zijn in de Begroting 2020. 2. Kadernota: de kadernota bestaat uit 2 delen: <ul style="list-style-type: none"> o Vooruitkijken naar 2022: wat willen we eind 2022 bereikt hebben in relatie tot de gestelde doelen in de begroting. o Ontwikkelingen die op ons afkomen en mogelijk een grote impact hebben op onze gemeente. De kadernota bevat de inhoudelijke kaders voor de begroting 2022. 3. Financiële paragraaf
JAARREKENING	<p>Met de jaarrekening legt het college financiële verantwoording af over het gevoerde beleid.</p>
BESTUURSRAPPORTAGE	<p>In de bestuursrapportage kijkt het college terug op het 1e half jaar van 2021 en wordt er gerapporteerd over de voortgang binnen de grote projecten. Daarnaast worden de financiële bijstellingen aangeboden aan de raad.</p>
BEGROTING	<p>In de begroting 2022 worden de gewenste maatschappelijke effecten beschreven en voorzien van uitvoeringsmaatregelen op basis van de inhoudelijke kaders uit de Sturingsmonitor. Uiteraard blijft dit ook het moment waarop door de raad de budgetten voor het komende jaar worden toegekend.</p>
FINANCIËLE BIJSTELLING	<p>In de 2e fase van 'Trefzeker meebewegen' zijn nog steeds twee momenten waarop financiële bijstellingen worden gedaan. Het streven is om deze op termijn overbodig te maken. Immers de medewerkers krijgen steeds meer grip op 'hun' budgetten en 'hun' activiteiten, zodat bijstellingen (bijna) niet meer nodig zijn. Daarnaast stelt de raad de budgetten per pijler vast en heeft het college binnen de pijler de mogelijkheid om te schuiven met de budgetten, als gevolg van andere keuzes of prioritering.</p>
WERKCONFERENTIE	<p>Lopende het jaar 2020 worden werkconferenties georganiseerd. Het doel van een werkconferentie is het monitoren op gewenste resultaten. Dit zijn bijeenkomsten waarin raad, college en organisatie met elkaar in gesprek gaan over de uitvoering van de te behalen doelen en de al dan niet behaalde resultaten.</p>
	
STURINGSMONITOR	<p>De sturingsmonitor bestaat uit 3 onderdelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaarverslag: het doel van het Jaarverslag is terugkijken naar 2020: wat waren onze doelen, wat we hebben gedaan om deze te realiseren en welk resultaat is behaald. Centraal staan de effecten in de samenleving die benoemd zijn in de Begroting 2020. 2. Kadernota: de kadernota bestaat uit 2 delen: <ul style="list-style-type: none"> o Vooruitkijken naar 2022: wat willen we eind 2022 bereikt hebben in relatie tot de gestelde doelen in de begroting. o Ontwikkelingen die op ons afkomen en mogelijk een grote impact hebben op onze gemeente. De kadernota bevat de inhoudelijke kaders voor de begroting 2022. 3. Financiële kadernota
JAARREKENING	<p>Met de jaarrekening legt het college financiële verantwoording af over het gevoerde beleid.</p>
BESTUURSRAPPORTAGE	<p>In de bestuursrapportage kijkt het college terug op het 1e half jaar van 2021 en wordt er gerapporteerd over de voortgang binnen de grote projecten. Daarnaast worden de financiële bijstellingen aangeboden aan de raad.</p>
BEGROTING	<p>In de begroting 2022 worden de gewenste maatschappelijke effecten beschreven en voorzien van uitvoeringsmaatregelen op basis van de inhoudelijke kaders uit de Sturingsmonitor. Uiteraard blijft dit ook het moment waarop door de raad de budgetten voor het komende jaar worden toegekend.</p>
FINANCIËLE BIJSTELLING	<p>In de 2e fase van 'Trefzeker meebewegen' zijn nog steeds twee momenten waarop financiële bijstellingen worden gedaan. Het streven is om deze op termijn overbodig te maken. Immers de medewerkers krijgen steeds meer grip op 'hun' budgetten en 'hun' activiteiten, zodat bijstellingen (bijna) niet meer nodig zijn. Daarnaast stelt de raad de budgetten per pijler vast en heeft het college binnen de pijler de mogelijkheid om te schuiven met de budgetten, als gevolg van andere keuzes of prioritering.</p>
WERKCONFERENTIE	<p>Lopende het jaar 2020 worden werkconferenties georganiseerd. Het doel van een werkconferentie is het monitoren op gewenste resultaten. Dit zijn bijeenkomsten waarin raad, college en organisatie met elkaar in gesprek gaan over de uitvoering van de te behalen doelen en de al dan niet behaalde resultaten.</p>
	

P&C- CYCLUS 2021

PLANNING

MAART - STURINGS-MONITOR

Week 4/5 PHO's
Week 4 2 februari College
Week 5 9 februari College
Week 9 4 maart 2021 Bespreking raad (opinerend)
Week 11 18 maart 2021 Bespreking raad (vaststelling)

WERKCONFERENTIE

April/Mei Ran op initiatief van raad, college en organisatie worden ingepland in deze maanden.

JUNI - JAARREKENING & BESTUURSRAPPORTAGE

Week 19/20 PHO's
Week 21 25 mei College
Week 22 1 juni College
Week 24 15 juni 2021 Auditcommissie (jaarrekening)
Week 24 17 juni Bespreking raad (informerend bestuursrapportage)
Week 26 30 juni 2021 Bespreking raad (vaststelling)

NOVEMBER - BEGROTING

Week 35 30/31 augustus Heildagen
Week 36/37 PHO's
Week 38 21 september College
Week 39 28 september College
Week 41 14 oktober 2021 Technische vergadering
Week 44 4 november 2021 Bespreking raad
Week 45 11 november 2021 Evt. 2e keer bespreking raad (vaststelling)

DECEMBER - FINANCIËLE BIJSTELLING

Week 44/45 PHO's
Week 46 16 november College
Week 47 23 november College
Week 49 9 december 2021 Bespreking raad (besluitvorming)

Toelichting z.o.z.

STURINGS-MONITOR

De sturingsmonitor bestaat uit 3 onderdelen:

1. Jaarverslag: het doel van het Jaarverslag is terugkijken naar 2020, wat waren onze doelen, wat we hebben gedaan om deze te realiseren en welk resultaat is behaald. Centraal staan de effecten in de samenleving die benoemd zijn in de Begroting 2020.
2. Kadernota: de kadernota bestaat uit 2 delen:
  - o Vooruitkijken naar 2022: wat willen we eind 2022 bereikt hebben in relatie tot de gestelde doelen in de begroting.
  - o Ontwikkelingen die op ons afkomen en mogelijk een grote impact hebben op onze gemeente. De kadernota bevat de inhoudelijke kaders voor de begroting 2022.
3. Financiële paragraaf

JAARREKENING

Met de jaarrekening legt het college financiële verantwoording af over het gevoerde beleid.

BESTUURSRAPPORTAGE

In de bestuursrapportage kijkt het college terug op het 1e half jaar van 2021 en wordt er gerapporteerd over de voortgang binnen de grote projecten. Daarnaast worden de financiële bijstellingen aangeboden aan de raad.

BEGROTING

In de begroting 2022 worden de gewenste maatschappelijke effecten beschreven en voorzien van uitvoeringsmaatregelen op basis van de inhoudelijke kaders uit de Sturingsmonitor. Uiteraard blijft dit ook het moment waarop door de raad de budgetten voor het komende jaar worden toegekend.

FINANCIËLE BIJSTELLING

In de 2e fase van 'Trefzeker meebewegen' zijn nog steeds twee momenten waarop financiële bijstellingen worden gedaan. Het streven is om deze op termijn overbodig te maken. Immers de medewerkers krijgen steeds meer grip op hun budgetten en hun activiteiten, zodat bijstellingen (bijna) niet meer nodig zijn. Daarnaast stelt de raad de budgetten per pijler vast en heeft het college binnen de pijler de mogelijkheid om te schuiven met de budgetten, als gevolg van andere keuzes of prioritering.

WERKCONFERENTIE

Lopende het jaar 2020 worden werkconferenties georganiseerd. Het doel van een werkconferentie is het monitoren op gewenste resultaten. Dit zijn bijeenkomsten waarin raad, college en organisatie met elkaar in gesprek gaan over de uitvoering van de te behalen doelen en de al dan niet behaalde resultaten.

STURINGSMONITOR	<p>De sturingsmonitor bestaat uit 2 onderdelen:</p> <p>1 - Jaarverslag De focus ligt op de evaluatie van het beleid van het voorgaande jaar i.r.t. het realiseren van de effecten in de samenleving.</p> <p>2 - Kadernota De resultaten worden gebruikt om, indien nodig, bij te sturen in het lopende jaar en vooruit te blikken naar het volgende jaar: wat is er nodig om de beschreven doelen te behalen? De raad geeft het college opdracht dit in de begroting uit te werken.</p>
WERKCONFERENTIE	<p>Lopende het jaar 2020 worden werkconferenties georganiseerd. Het doel van een werkconferentie is het monitoren op gewenste resultaten. Dit zijn bijeenkomsten waarin raad, college en organisatie met elkaar in gesprek gaan over de uitvoering van de te behalen doelen en de al dan niet behaalde resultaten.</p>
JAARREKENING	<p>Met de jaarrekening legt het college financiële verantwoording af over het gevoerde beleid.</p>
BESTUURSRAPPORTAGE	<p>In de bestuursrapportage kijkt het college terug op het 1e half jaar van 2021 en wordt er gerapporteerd over de voortgang binnen de grote projecten. Daarnaast worden de consequenties van de meicirculaire, de financiële bijstellingen en de kaders voor de begroting 2022 aangeboden aan de raad.</p>
BEGROTING	<p>In de begroting 2022 worden de gewenste maatschappelijke waarden beschreven en voorzien van uitvoeringsmaatregelen. Deze uitvoeringsmaatregelen zijn veelal al voorbesproken met de raad naar aanleiding van de vergadering over de sturingsmonitor. Uiteraard blijft dit ook het moment waarop door de raad de budgetten voor het komende jaar worden toegekend. In de begroting komen nieuwe wensen en ambities, de ontwikkelingen en beleidsindicatoren.</p>
FINANCIËLE BIJSTELLING	<p>In de 2e fase van 'Trefzeker meebewegen' zijn nog steeds twee momenten waarop financiële bijstellingen worden gedaan. Het streven is om deze op termijn overbodig te maken. Immers de medewerkers krijgen steeds meer grip op 'hun' budgetten en 'hun' activiteiten, zodat bijstellingen (bijna) niet meer nodig zijn. Daarnaast stelt de raad de budgetten per pijler vast en heeft het college binnen de pijler de mogelijkheid om te schuiven met de budgetten, als gevolg van andere keuzes of prioritering.</p>

Bestuur en portefeuilleverdeling

<p>Burgemeester Hiemstra</p> <p>A.W.</p> 	<p>Wethouder H. Heijerman (Combinatie Gemeentebelangen)</p>	<p>Wethouder B. Luinge (VVD)</p>	<p>Wethouder Drs. N.J.P. Lambert (Groen Links)</p>	<p>Gemeentes Mr. M. Tent (Algemeen d</p>
--	---	--	--	--

				
Vervanging door wethouder Heijerman	Vervanging door burgemeester	Vervanging door wethouder Lambert	Vervanging door wethouder Luinge	
<ul style="list-style-type: none"> Bestuurlijke coördinatie Algemeen bestuur Communicatie Samenwerking Drentsche Aa (Bedrijfsvoering) Veiligheidsregio (Brandweer/GHOR) Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen Dienstverlening Personeel en Organisatie Informatisering en automatisering Integrale handhaving Informatieveiligheid en privacy Vereniging van Nederlandse gemeenten Vereniging van Drentse gemeenten Westerbork 	<ul style="list-style-type: none"> Ruimtelijke ontwikkeling Volkshuisvesting, woningbouw Omgevingsvergunningen Kern- en buurtgericht werken Beheer openbare ruimte (o.a. wegen, groen, fietspaden) Verkeer en Vervoer Accommodatiebeleid over dorpshuizen Plattelands- en natuurontwikkeling (incl. P10) Landbouwbeleid m.b.t. versterken landelijk gebied Begraven en begraafplaatsen Cultuurhistorie, cultureel erfgoed RUdD Eerste loco-burgemeester 	<ul style="list-style-type: none"> Grondbeleid, grondzaken, gemeentelijk vastgoed Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid Grondbeleid, grondzaken en gemeentelijk vastgoed Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid Recreatie en toerisme Recreatieschap Drenthe Diever Onderwijs, inclusief onderwijs-huisvesting en kindcentra Volwasseneneducatie Laaggeletterdheid Water, waterbeheer en riolering Afval Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties leerplicht Internationale betrekkingen, w.o. EDR Volksgezondheid Tweede loco-burgemeester 	<ul style="list-style-type: none"> Financiën, en verzekeringen Grondbedrijf Participatie, jeugd en WMO Belastingen Stichting Attenta (voorheen sociaal Team) Arbeidsmarktbeleid en sociale werkvoorziening Welzijns- en gezondheidsbeleid Sociale Zaken & armoedebeleid Duurzaamheid en duurzame energie Global Goals en Fairtrade Schuldhulpverlening Cultuurbeleid Inb0urging, vluchtelingen GGD Leerlingenvervoer Werkvoorzieningsschap Alescon (in liquidatie) Gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentse Aa (WPDA) Gemeenschappelijke regeling Publiek vervoer Groningen-Drenthe Derde loco-burgemeester 	<ul style="list-style-type: none">

<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van Strategische Toekomstvisie 2025 naar Omgevingsvisie (actualisering in 2020) • Implementatie omgevingswet • Gaswinning en schadeafhandeling (alg. STRONG) • Nieuwe planning en control cyclus 	<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwoner participatie/veranderende rol overheid • Gebiedsontwikkeling Drentsche Aa • Leader Zuidoost Drenthe • Koopcentrum Gieten • Agenda voor de Veenkoloniën • Vernieuwing MFC de Boerhoorn Rolde • Stuurgroep Hunze • Regio Deal voor het onderdeel wonen en coördinator 	<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • N34 ontwikkeling • Glasvezel • Toekomst vakantieparken • Ontwikkeling Gasselternveld • Regio Deal voor het onderdeel werk 	<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programma Transformatie Sociaal Domein • In Fore Care (Europees project rondom mantelzorg) • Kans voor de Veenkoloniën • Windenergie • Regio Deal voor het onderdeel welzijn 	
---	--	---	--	--

Jaarverslag 2020

Inleiding

Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u het jaarverslag van 2020.

Het doel van het jaarverslag is terugkijken naar 2020: wat waren onze doelen, wat we hebben gedaan om deze te realiseren en welk resultaat is behaald.

Centraal staan hierin de effecten in de samenleving die benoemd zijn in de begroting 2020.

In de eerste subparagraaf is aandacht besteed aan de coronacrisis. Vervolgens is per pijler een samenvatting van het jaarverslag en de activiteiten uit de begroting 2020 toegevoegd.

Corona

Corona

Terugblik op ontwikkelingen corona crisis in 2020

In januari 2020 wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over een uitbraak van een nieuw coronavirus in de Chinese stad Wuhan. In Europa zijn de eerste coronabesmettingen. Op 27 februari is de eerste coronabesmetting in Nederland en het blijkt de start van een bewogen jaar. In maart 2020 maakt het kabinet de eerste algemene maatregelen bekend om het coronavirus te bestrijden zoals handen wassen, in de elleboog niezen, en geen handen meer schudden. Halverwege maart gaat Nederland in gedeeltelijke lockdown en sluiten horeca, scholen en kinderopvang. Gelijktijdig wordt een noodpakket aan maatregelen aangekondigd om banen en inkomens te beschermen. Nederland zit vanaf dat moment (12 maart) ook in een GRIP-4 situatie. Dat betekent een ramp of crisis die de grenzen van een gemeente overstijgt. Met dit besluit verschuift een aantal bevoegdheden op regionaal en gemeentelijk gebied. In zo'n situatie, zo is in de wet bepaald, krijgt de voorzitter van de Veiligheidsregio de leiding en wordt er een regionaal beleidsteam (RBT) gevormd. De voorzitters van de veiligheidsregio's, verenigd in het Veiligheidsberaad, bespreken wekelijks de aanpak en stemmen de landelijke getroffen maatregelen af voor een eenduidige regionale en lokale uitvoering.

Hoewel in deze periode het aantal besmettingen in Aa en Hunze meeviel, bracht de coronacrisis ook in onze gemeente tal van uitdagingen op het gebied van gezondheid, economie, maatschappelijk en logistiek met zich mee. De gemeente had in vele zaken een coördinerende of uitvoerende rol. Het is daarom lastig om beknopt aan te geven wat er vanuit de gemeente in 2020 is georganiseerd, gecoördineerd en bereikt. Toen in maart de GRIP-4 situatie werd afgekondigd is er een crisisteam opgericht om alles in Aa en Hunze in zo goed mogelijke banen te leiden. Deze crisisorganisatie bestond uit 7 onderdelen, in elk onderdeel was een groep van ca. 3-7 collega's actief:

- **Communicatie** hield zich bijvoorbeeld bezig met primaire informatievoorziening van de geldende maatregelen richting inwoners en het beantwoorden van vragen, maar ook met acties om bepaalde groepen een hart onder de riem te steken. Zo kregen alle bewoners van de verzorgingshuizen een bloemetje van de gemeente Aa en Hunze en stuurden we kleurplaten naar de kinderen in groep 1 t/m 5 (die de kinderen op hun beurt dan weer weg konden geven aan iemand die een steuntje in de rug kon gebruiken).
- De groep **Handhaving** bestond uit een coördinator, een AOV-er en toezichthouders. De coördinator in deze groep hield nauw contact met andere gemeenten in het Drents handhavingsoverleg. De toezichthouders waren onze oren en ogen op straat. Ze gingen op pad om in contact te blijven met ondernemers, bedrijven en inwoners en traden op bij excessen. Daarbij wel de kanttekening dat de toezichthouders keer op keer constateerden dat vrijwel iedereen zich in onze gemeente goed aan de maatregelen hield. Excessen zijn weinig voorgekomen.
- Bij **Kritische zorg** werden signalen vanuit het zorg- en hulpverleningsdomein bij elkaar gebracht.

- De groep **Ondernemers** hield zich bezig met alles wat betrekking had tot ondernemers en andere economische aangelegenheden. Van het beantwoorden van vragen tot het inregelen van het pakket van 10 Drentse maatregelen om ondernemers te ondersteunen die in de problemen kwamen door corona.
- **Primaire levensbehoeften** was gericht op de fundamentele zaken, zoals het ondersteunen van de Voedselbank en het in kaart brengen van de gevolgen van de crisis op bijvoorbeeld stille armoede.
- **Opvang en verzorgen** richtte zich onder andere op de informatievoorziening richting scholen, kinderopvang, dorpshuizen, sport- en cultuurverenigingen, etc. en onderhield nauw contact met deze partijen.
- De groep **Nafase** keek naar de effecten van de coronacrisis op de lange termijn. Het ging hierbij zowel om maatschappelijke effecten als de gevolgen voor ons als gemeentelijke organisatie. Het betrof bijvoorbeeld juridische vraagstukken, maar de groep bracht ook de financiële gevolgen voor de gemeente in kaart.
- Naast deze 7 'poten' in de crisisorganisatie werd er ook een Team Intern opgericht, dat zich bezighield met coronavraagstukken voor onze eigen organisatie. Denk aan het coronaproof maken van het gemeentehuis, het goed regelen van thuiswerkplekken en het schrijven van coronaprotocolen (wat te doen bij een coronabesmetting in de organisatie).

De crisisorganisatie onderhield ook nauw contact met andere Drentse gemeenten, de VRD, VDG, GGD en andere betrokken partijen. Bestuurlijk en ambtelijk zijn we veel in contact geweest en gebleven met onze ondernemers, inwoners en verenigingen. Dit deden we om een goed beeld te krijgen van de problematiek, zorgen en vragen in onze eigen gemeente m.b.t. de coronamaatregelen. De crisisorganisatie bereidde het Lokaal Beleidsteam, het lokale bestuurlijke overleg, voor. Burgemeester Hiemstra sloot (twee)wekelijks aan bij het Regionaal Beleidsteam (RBT), het overleg met de 12 Drentse burgemeesters. In dit verband werd in elke fase van de crisis ook een leaders intent uitgesproken. Dit was de lijn waar alle Drentse gemeenten zich aan hielden. Tijdens de eerste golf was dat bijvoorbeeld:

De Drentse overheid straalt eenduidigheid, betrouwbaarheid en rust uit. We stimuleren de Drentse samenleving om op een passende manier invulling te geven aan de eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid zoveel mogelijk mensen zo gezond mogelijk te houden om zo de piekbelasting op de gezondheidszorg hanteerbaar te houden. De te nemen maatregelen en communicatie daarover zijn proportioneel en gericht op een juiste balans tussen het beoogde effect en de continuïteit van de samenleving.

Deze leaders intent veranderde overigens wel naarmate ook de crisis veranderde.

Vlak voor de zomer daalde het aantal besmettingen flink en leken we de eerste golf onder controle te hebben. Toch lagen er nog genoeg vraagstukken en waren er ook nog flink wat maatregelen van kracht. We gingen van sprint naar marathon. In deze periode (1 juni om precies te zijn) is de crisisorganisatie afgeschaald en is een projectgroep verder gegaan met dezelfde werkzaamheden. De GRIP-4 situatie bleef van kracht. De projectgroep bestaat uit 7/8 personen en adviseert de organisatie over diverse coronavraagstukken. Deze groep is nog steeds actief en zal dat de komende tijd ook blijven. De groep bestaat, naast een projectleider, uit 5 onderdelen:

- **Handhaving** blijft een belangrijke pijler. Nog steeds gaan toezichthouders regelmatig op pad door de gemeente.
- **Communicatie** blijft, evenals handhaving, een belangrijke pijler in de coronacrisis. Ook nu is er nog onverminderd behoefte aan duidelijke communicatie over de maatregelen en een snelle beantwoording van vragen. Ook worden er nog steeds activiteiten/acties georganiseerd, denk aan de Vitamine A- weken in de decembermaand. Tijdens deze periode werden er door Impuls, Radio Aa en Hunze en de gemeente activiteiten georganiseerd voor verschillende doelgroepen.

- **Intern** richt zich op alles wat met de interne organisatie te maken heeft, denk aan het welzijn van medewerkers, interne communicatie en de maatregelen op het gemeentehuis. Deze poot vervangt Team Intern.
- **Omgeving** behelst alles wat coronagerelateerd met 'buiten' te maken heeft. Denk aan de uitdagingen van ondernemers/bedrijven/verenigingen, maar ook aan de ondersteuning bij opvang van kinderen en de uitdagingen in het zorg- en hulpverleningsdomein.
- Evenals in de crisisorganisatie kijkt de groep **Nafase** naar de effecten van de coronacrisis op de lange termijn. Deze projectgroep adviseert het bestuur via het portefeuillehoudersoverleg, waar onder andere burgemeester Hiemstra en wethouder Luinge in plaatsnemen. Afstemming/overleg met andere Drentse gemeenten, de VRD, de GGD, etc. is onverminderd doorgegaan. Ook het RBT met de twaalf Drentse burgemeesters bleef actief.

Na de zomer neemt het aantal positief geteste personen flink toe. Ook in Drenthe en Aa en Hunze. Er is eind september, begin oktober sprake van een tweede golf. Middenin de tweede golf komt de regering met extra maatregelen. Ook elders in Europa gaat van alles op slot. Wat het bestrijden van de coronacrisis in deze periode extra lastig maakt, is dat de samenleving minder goed de maatregelen op lijkt te volgen en er steeds meer polarisatie lijkt te zijn. In de gemeente Aa en Hunze zien we overigens dat inwoners, ondernemers en organisaties zich het hele jaar door goed aan de maatregelen houden. Dat is een compliment waard. Richting het einde van het jaar stabiliseren de cijfers zich, al gaat het erg traag. Halverwege december wordt daarom een harde lockdown ingesteld. Veel invloed is er aan het eind van de maand nog niet te merken. Het aantal besmettingen stijgt inmiddels zelfs weer. Ondertussen stromen de ziekenhuizen vol en ook op de IC's kraakt het. Er is een vaccin, maar in Nederland wordt deze nog niet gebruikt.

Ondernemers hebben het zwaar, maar worden ondersteund door verschillende economische steunpakketten. Bestuurlijk en ambtelijk proberen we in Aa en Hunze zoveel mogelijk in contact te blijven met onze ondernemers, maar ook met andere doelgroepen die het lastig hebben. Zo organiseren we in december de Vitamine A-woeken, om wat licht in een donkere decembermaand te brengen. We organiseren, samen met Impuls, online evenementen voor jongeren en gaan op coronaproof bezoek bij ouderen in de huiskamers. Ook sturen we alle inwoners een kerstkaart en maken we samen met inwoners, ondernemers en verenigingen een nieuwjaarsfilmje.

Gedurende het hele jaar is sprake geweest van de GRIP-4 situatie, maar begin december wordt de Wet tijdelijke maatregelen van kracht. De wet vormt de juridische basis voor de coronaregels, zoals 1,5 meter afstand houden. Maar ook de sociale gedragsregels blijven belangrijk. Een wet alleen zal niet helpen. De verantwoordelijkheid van iedereen en van de samenleving als geheel, blijft voorop staan. De wet vervangt de noodverordeningen, waarin de maatregelen sinds maart 2020 werden opgenomen. Noodverordeningen zijn namelijk voor kortdurende (crisis)situaties. Maar de coronacrisis duurt langer. Via ministeriële aanwijzingen geeft de overheid aan welke maatregelen er landelijk gelden. De Tweede en Eerste Kamer controleren of de wet goed werkt. Als dat niet zo is, leggen de ministers uit waarom de wet niet goed werkt. Als er afgeschaald gaat worden, krijgen burgemeesters meer bevoegdheden om de wet uit te voeren. Zij leggen in de gemeenteraad uit welke keuzes zij maken.

De coronacrisis heeft in 2020 veel gevraagd van de organisatie. Sommige reguliere werkzaamheden zijn hierdoor blijven liggen. Toch is onze dienstverlening altijd goed op orde geweest en zijn belangrijke werkzaamheden gewoon uitgevoerd. De coronacrisis is nog niet ten einde. Het blijft daarom giswerk hoe 2021 eruit zal zien. Voorlopig is zeker dat er nog genoeg vragen en uitdagingen op ons af gaan komen. De VRD bestempelde dit voorjaar als 'de lastigste fase' in de coronacrisis tot nu toe. Alles komt samen: van vaccineren tot versoepel en van verkiezingen tot verdere maatschappelijke uitputting. De maatschappelijke dialoog en het uitleggen van de logica van de aanpak worden nog belangrijker. Ook de nafase en herstel vergen aandacht. Maar er is ook een gouden kans: het toewerken naar het einde van de (meeste) maatregelen als een nieuw, gezamenlijk doel.

Pijler 1 Bestuur en participatie

Korte omschrijving

De pijler bestuur en participatie gaat over het functioneren van gemeenteraad en college en het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij dat wat in de gemeente speelt.

Daarnaast komen ook de openbare orde en veiligheid, toezicht en handhaving en de gemeentelijke dienstverlening via de verschillende kanalen (telefoon, website, balie, post en mail) aan de orde in deze pijler.

Terugblik 2020- Wat hebben we gedaan

Wijziging vergaderstructuur gemeenteraad

De vergaderstructuur van de gemeenteraad is aangepast met het doel het debat terug te brengen in de raadsvergadering, en meer inbreng van en contact met inwoners te creëren. Daarnaast vergadert de gemeenteraad sinds de lockdown van maart digitaal. Ook tijdens deze vergaderingen zijn er voldoende mogelijkheden voor derden om mee te praten.

Ontwikkelingen op het gebied van veiligheid

Er heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die de nodige impact hadden op het gebied van openbare orde en veiligheid. Ook in 2021 zijn deze ontwikkelingen waarschijnlijk relevant.

Een voorbeeld hiervan is het blokkeren van het terrein van het distributiecentrum in Gieten in het kader van de boerenprotesten. Daarnaast is begonnen met de bouw van het windmolenpark Drentse Monden en Oostermoer. In het voortraject leidde dit tot de nodige commotie. Ook hebben wij in het afgelopen jaar te maken gehad met een aantal dumpingen van drugsafval en het aantreffen van hennepplantages en een drugslaboratorium.

Verder zijn nog de volgende ontwikkelingen op dit vlak te noemen:

't Gasselterveld in Gasselte

Vanwege het groeiende aantal bezoekers aan het Gasselterveld zijn maatregelen getroffen om de veiligheid van bezoekers te waarborgen en de verkeersstromen in goede banen te leiden.

't Ruige Veld in Rolde

Naar aanleiding van controles eind 2019 is ingezet op het verbeteren van de situatie met betrekking tot 't Ruige Veld waarbij een veilige situatie wordt gecreëerd rondom de locatie van deze zorginstelling, en waarbij er aantoonbaar goede kwaliteit van zorg wordt geleverd, passend binnen de regels van het bestemmingsplan.

Camping Anloo in Anloo

De gemeente handhaaft sinds 2016 op de illegale bewoning op recreatieparken, waaronder Camping Anloo. Op dit park is in januari een acuut gevaarlijke situatie ontstaan door een brand in een elektriciteitsunit. Dit had tot gevolg dat de stroomvoorziening en andere nutsvoorzieningen (deels) zijn afgesloten. Vanwege de impact op de leefsituatie van de bewoners is, samen met hen, gezocht naar geschikte woonruimte. Inmiddels zijn alle kwetsbare bewoners verhuisd. Tegen de andere bewoners is handhaving ingezet vanwege de permanente bewoning van een recreatieverblijf.

Proces rondom mijnbouwactiviteiten

De effecten van de mijnbouwactiviteiten in deze regio gaan onze inwoners nog langere tijd bezighouden. Omdat de activiteiten niet bij gemeente- en provinciegrenzen ophouden, zoeken wij veelal afstemming in de Drentse en Groningse regio. Daarnaast trekken wij samen op met onze inwoners om ervoor te zorgen dat het inwonersperspectief voldoende aandacht krijgt. Een voorbeeld hiervan is het vormen van de klankbordgroep "Gestapelde Mijnbouw Aa en Hunze". Daarnaast is in september een start gemaakt met de uitvoering van de Waardedalingregeling. In Aa en Hunze wordt schade door waardedaling in het postcodegebied 9656 vergoed. Het college heeft het IMG om uitleg gevraagd waarom alleen dit geïsoleerde postcodegebied in aanmerking komt voor vergoeding van de

waardevermindering. Verder is het seismisch meetnetwerk in Noord-Drenthe uitgebreid. Naast de verdichting van het KNMI-netwerk is ook een aantal gebouwsensoren geplaatst door NAM en TNO. Tenslotte hebben we als gemeente Aa en Hunze in een korte en krachtige zienswijze aangegeven dat we niet instemmen met het (ontwerp) besluit van de minister van Economische Zaken en Klimaat.

en verder ....

- is een startnotitie geschreven met daarin de aanzet voor het actualiseren van de kaders en randvoorwaarden voor subsidieverstrekking;
- werkte de raads werkgroep 'experimenteren' een aantal processtappen uit die de basis vormen voor het formuleren van effecten in de samenleving door de gemeenteraad;
- is in het kader van de RegioDeal een aantal projecten ingediend én gehonoreerd;
- scoort de gemeente Aa en Hunze goed op digitale toegankelijkheid;
- groeit het bereik op de verschillende social mediakanalen;
- hebben we een succesvolle digitale versie van college bie 't pad georganiseerd met leerlingen van het Dr. Nassau College in Gieten.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.1.1 Inwoners voelen zich betrokken bij de ontwikkelingen in de dorpen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.1.1.1 Uitvoering van projecten in 'het kader van 'Regio Deal.

In de Regio Deal (gesloten tussen het Rijk, de provincie Drenthe en de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hardenberg en Hoogeveen) worden op basis van drie pijlers (Wonen, Welzijn en Werk) projecten ontwikkeld, waarvoor (met het principe van cofinanciering) subsidie kan worden aangevraagd.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

1.1.1.2 Het Aa en Hunze panel inzetten bij beleidsonderwerpen.

Het burgerpanel heeft in Aa en Hunze in 2013 zijn intrede gedaan en biedt een mogelijkheid om van inwoners meningen en input te ontvangen over belangrijke (beleids)onderwerpen. Het burgerpanel wordt gevormd door ruim 800 inwoners. We gaan verkennen of het burgerpanel in zijn huidige vorm of in zijn geheel nog passend is. Dat gaat mede door het experimenteren duidelijk worden.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

1.1.1.3 College bie't pad vervolg geven.

College bie 't pad is een beproefd concept. Het is een laagdrempelige manier om gesprekken te voeren tussen college en inwoners. Om te horen wat er leeft onder de inwoners gaat het college de komende periode vooral in gesprek met inwoners waar geen of minder contact mee is.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

1.1.1.4 Experimenteren in Aa en Hunze.

Omschrijving

Experimenteren in Aa en Hunze betekent dat we naar andere manieren van werken zoeken om samen met inwoners onze doelen te bereiken en inwoners daar actief bij te betrekken. Vanuit het programma AndersOmDoen is afgesproken dat we experimenteren met het realiseren en het sturen op effecten in de samenleving. Daarnaast heeft de raad besloten om zijn vergaderstructuur dusdanig aan te passen, zodat er meer ruimte is voor inbreng van en contact met inwoners. Die andere manier van werken komt ook naar voren in de signaleringsgesprekken, het betrekken van de dorpskenner bij de gemeente en de projecten vanuit het project Jouw idee Samen uitvoeren.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-07-2021

1.1.2 Initiatieven waarden op het effect in de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.1.2.1 Actualiseren van de kaders en de randvoorwaarden van subsidieverstrekking

De algemene subsidieverordening (2006) en een deel van de beleidsregels zijn verouderd. Dit is de aanleiding om de kaders en randvoorwaarden voor subsidieverstrekking te actualiseren – passend binnen de huidige uitgangspunten en beleidsdoelstellingen.

Het actualiseren is met name gericht op subsidies die worden verstrekt middels de beleidsregels. Onderdeel daarvan is de analyse van de bestaande beleidsregels – onder andere de beleidsregels welzijnsactiviteiten 1999 - en dat gekeken wordt naar een nieuwe opzet voor subsidies. Het Leefbaarheidsfonds is hier ook onderdeel van. Hierbij wordt ook gekeken hoe we initiatieven beter kunnen waarden op het effect in de samenleving.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

1.1.3 Samen met inwoners zorgen voor een sterker, leefbaarder, duurzamer, vitaler en veiliger Aa en Hunze.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.1.3.3 Actief optreden tegen ondermijning

Ondermijning vraagt om een actieve aanpak van de gemeente. Dat betekent allereerst preventief optreden bij vergunningverlening door daar waar mogelijk bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB) toetsing toe te passen. Een exploitatievergunning voor horeca inrichtingen is daarbij een belangrijke tool. Bij het aantreffen van hennepkwekerijen en/of andere verdoevende middelen wordt, op basis van de (verruimde) mogelijkheden die de Wet Damocles biedt, een pand gesloten. Signalen van inwoners, medewerkers of overige instanties over mogelijke ondermijning worden per ommekeer met het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) gedeeld

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-01-2022

1.3.1.1 Meer inzetten op toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving.

We gaan ons mooie robuuste landschap beschermen en blijven een gemeente waar het goed wonen en recreëren is. Daarom zetten we meer in op toezicht en handhaving. We treden actief op tegen verrommeling van het landschap, illegale reclame/bouw en toezicht bij risicovolle evenementen. Daarnaast gaan we behalve bouwcontroles ook steekproefsgewijs andere Wabo-vergunningen controleren en pakken we het toezicht op permanente bewoning van recreatieparken zelf op.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

1.3.1.2 Uitvoeren van risicogerichte milieucontroles.

Omschrijving

In plaats van frequentiegerichte controles voeren we per 2020 de milieucontroles risicogericht uit. Dit betekent dat juist daar gecontroleerd wordt waar sprake is van de grootste risico's. Het naleefgedrag speelt hierbij ook een belangrijke rol.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

1.2.1 Maximale openstelling en beschikbaarheid dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.2.1.1 Het gemeentelijk loket heeft ruime openingstijden.

Het toegankelijk houden van goede dienstverlening aan het loket door deskundige medewerkers is van groot belang voor tevreden inwoners.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

1.2.1.2 De dienstverlening is via diverse kanalen bereikbaar.

Omschrijving

De gemeente Aa en Hunze is op verschillende kanalen actief om inwoners te informeren over onze dienstverlening: de website, social media en de gemeentepagina in de Schakel.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

1.2.1.3 Actuele en toegankelijke website realiseren.

Wij willen ervoor zorgen dat iedereen "mee kan doen" en dat de digitale informatie op onze gemeentelijke website voor iedereen toegankelijk en gebruiksvriendelijk is.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

1.2.2 Integrale aanpak van complexe zaken waarbij het effect in de samenleving voorop staat.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.2.2.1 Ontwikkelingen 't Ruige veld Rolde

Omschrijving

In maart 2019 heeft zich een zorginstelling gevestigd op 't Ruige Veld. Al gauw bereikten de gemeente verschillende signalen over de veiligheid in en om deze locatie en de gebrekkige kwaliteit van zorg. Tijdens de eerste controle op 7 november 2019 en latere controles werd dit beeld bevestigd. Vanaf dat moment kwamen de ontwikkelingen dan ook in een stroomversnelling en is geprobeerd om de situatie te verbeteren. Daarbij is ingezet op een veilige situatie op het perceel, waarbij er aantoonbaar goede kwaliteit van zorg wordt geleverd, passend binnen de regels van het bestemmingsplan.

Startdatum: 26-01-2021

1.2.2.2 Ontwikkelingen camping Anloo in Anloo

Omschrijving

Sinds 2016 handhaaft de gemeente op de illegale bewoning op Recreatiepark Anloo (en andere recreatieparken).

Startdatum: 26-01-2021

Pijler 2 Zorg

Korte omschrijving

Deze pijler gaat over hoe onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deelnemen aan de samenleving. Daarvoor zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Als dit niet lukt zorgen wij voor ondersteuning, zoals hulp bij opvoeding van kinderen en jeugd, het vinden van werk, verstrekken van inkomensondersteuning en schuldhulpverlening, vrijwilligerswerk en preventie in gezondheid zoals Jongeren op gezond gewicht.

Terugblik 2020- Wat hebben we gedaan

De transformatie in het sociaal domein kreeg dit jaar extra betekenis met de uitbraak van Corona. Organisaties die actief zijn in het sociaal domein, moesten echt anders gaan werken. Terwijl allerlei voorzieningen, zoals jeugdhonken en dagbestedingslocaties de deuren moesten sluiten, gingen tal van inwoners en professionals aan de slag om in contact te blijven met kwetsbare inwoners en te ondersteunen daar waar nodig.

Het 'gewone' werk ging zo goed en zo kwaad door. Zo zijn er nieuwe contracten afgesloten met zorgaanbieders voor geïndiceerde zorg Jeugd en Wmo. Een belangrijk uitgangspunt bij de inkoop was kostenbeheersing, vooral bij Jeugdzorg. Dit door strakker te sturen op de uitvoering van de ondersteuning en andere, lichtere vormen van ondersteuning te bieden. In de nieuwe opdracht aan Attenta, vervullen de medewerkers van het sociaal team hierin een sleutelrol als regievoerder.

Met de notitie 'Zelf weer aan het stuur' is er een integrale aanpak armoede en schuldhulpverlening geformuleerd, waarin alle maatregelen ten aanzien van het voorkomen en bestrijden van armoede en schuldhulpverlening meer in samenhang zijn gebracht.

Met de ontwikkeling van een monitor sociaal domein, voorsnog samen met Attenta en Impuls, lukt het ons steeds beter de effecten van ons beleid te meten.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.1.1 Werken vanuit de nieuwe aanpak, waarin gelijkwaardigheid en eigenaarschap, meedoen en preventie, handelingsvrijheid en kaders, integraal en gebiedsgericht werken centraal staan.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.1.2.2 Evalueren/herformuleren van het subsidiebeleid.

We doen onderzoek naar de huidige subsidieregels binnen Welzijn en werken toe naar een integraal subsidiekader. De start heeft plaatsgevonden in 2019.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

2.1.1.1 Samenwerking versterken tussen huisartsen, Impuls en Attenta.

Huisartsen vormen een belangrijke schakel in het bevorderen van de gezondheid en welzijn van inwoners. Zij zijn voor ons een belangrijke samenwerkingspartner. We blijven in gesprek met huisartsen, Impuls en Attenta, zodat inwoners de ondersteuning krijgen die nodig is.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

2.1.1.2 Participatie-initiatieven toetsen aan de Kadernota Werk, inkomen en meedoen.

We willen dat iedereen zoveel mogelijk kan meedoen. We vragen inwoners en organisaties van vrijwilligersinitiatieven om daarbij ook inwoners te betrekken waarvoor de kans op een betaalde baan gering is. Het project "sociale activering" biedt mogelijkheden om deze kans te vergroten.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

2.1.1.3 Een sluitende aanpak zorg, onderwijs en arbeidsmarkt realiseren.

We willen het aantal vroegtijdige schoolverlaters terugdringen en jongeren in kwetsbare positie al vanuit het onderwijs begeleiden. Hierbij is het primaire doel om de jongeren te faciliteren om een passende plek op de arbeidsmarkt te krijgen.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

2.1.1.4. Trainingen organiseren om de nieuwe werkwijze in te voeren, waaronder 'Werken met netwerken'.

We organiseren trainingen om de denkrichting van 'Samen maak je de route' door te ontwikkelen: de training 'werken met netwerken' is in 2019 gestart en wordt in 2020 voortgezet. De training biedt praktische tools om een samenwerkingsverband beter te laten verlopen.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

2.1.4.2 We gaan de functies re-integratie en werkplekken voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt doorontwikkelen.

Voor een deel van de werkzoekenden is extra inzet nodig om onder andere de competenties te vergroten gericht op betaald werk. Hiervoor gebruiken we de infrastructuur van iWerk binnen Werkplein Drentsche Aa (voormalig Alescon - Noord) indien dit op de markt niet mogelijk is.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

2.1.4.3 Ondernemers faciliteren om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een (werk)plek te bieden.

Wij bieden diverse instrumenten zoals o.a. jobcoaching, werkplekaanpassing en loonkostensubsidie om ondernemers te helpen. Ook investeren we in samenwerking met werkgevers in de gemeente.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2019

2.1.2 De leefwereld van de inwoner staat centraal.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.2.1 Pilots uitvoeren voor het versterken van de kracht van de inwoner en succesvolle pilots continueren.

Kern van de transformatie is de menselijke maat en de burger aan zet. We sluiten aan bij initiatieven van inwoners om mogelijke problemen vroeg te signaleren en te voorkomen. Door middel van pilots, willen we de kracht van onze inwoners versterken. Niet door de werkzaamheden over te nemen, maar in de rol van stimuleren en faciliteren. Een voorbeeld is de dorpscoördinator in Grolloo en de sociale huiskamer voor ouderen in Gasselternijveen. Ook meten we doorlopend de effectiviteit van deze initiatieven.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

2.1.2.2 Samen met schoolbesturen het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) uitvoeren.

Samen met de schoolbesturen is het IHP opgesteld. Dit plan is door uw raad vastgesteld. De komende jaren zullen we daar uitvoering aan geven.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

2.1.2.3 Experimenterenderwijs zoeken naar oplossingen om jeugdzorg en school op elkaar aan te laten sluiten

In de ontwikkelagenda Passend onderwijs Noord en Midden Drenthe NMD is afgesproken dat gemeente, onderwijs en zorgaanbieders een gezamenlijke visie afspreken, waarin normalisatie de basis is en zorg indien nodig aansluit op het onderwijs.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

2.1.3 Doorontwikkelen naar één toegang die alle problemen van de inwoner signaleert en aanpakt

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.3.1 Inzetten op de transformatie van het Sociaal Domein.

Transformeren betekent ondersteuning op maat en gebruik maken van de kracht van het sociale netwerk. Door vroegtijdig ondersteuning te bieden, is duurdere zorg niet altijd nodig. Wanneer wel intensieve zorg nodig is, is deze zo kort mogelijk. Het is van belang dat elke organisatie hieraan meewerkt. Samenwerking is daarom noodzakelijk. Zo kennen we onder andere de transformatie ten aanzien van Jeugd op Drents niveau en de samenwerking in Noord en Midden-Drenthe (NMD). Op NMD niveau zal door middel van de inkoop de transformatie verder worden vormgegeven.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

2.1.4 Inwoners met een beperking kunnen volwaardig meedoen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.4.1 De lokale inclusie agenda 'onbeperkt meedoen' opstellen en verder vormgeven, op basis van de inventarisatie in 2019.

In het najaar van 2019 hebben we bijeenkomsten georganiseerd om informatie op te halen bij onze inwoners ten aanzien van 'onbeperkt meedoen'. Op basis van deze informatie zullen we de lokale inclusie agenda 'onbeperkt meedoen' opstellen.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

Pijler 3 Economie, werk en recreatie

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over het versterken van de economische structuur en daarmee de aantrekkelijkheid van Aa en Hunze voor inwoners en bezoekers.

Terugblik 2020- Wat hebben we gedaan

In 2020 zijn twee fietspaden aangelegd. Dit zijn het fietspad Grolloo kruising Amerweg/Vredenheim en het fietspad langs de Menweg.

In december is de startnotitie voor de economische koersnota vastgesteld en tijdens een informerende raad besproken. Het recreatie en toerismeplan wordt samen opgepakt in een integraal plan met de Economische koersnota.

De in de Strategienota Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze 2020-2024 beschreven aanpak bestaat uit een drie sporenstrategie. Deze drie sporen versterken elkaar.

1. Voortgang spoor Vitaliseren in 2020:

- 3 vakantieparken hebben een aanvraag ingediend voor het provinciaal Recreatie Excellentie Programma.
- naar aanleiding van de parkanalyses zijn er gesprekken geweest met een aantal parken en heeft de gemeente duidelijk kunnen aangeven waarom deze parken alleen een recreatieve bestemming hebben.
- 2 vakantieparken hebben aangegeven te willen uitbreiden. Deze parken willen we in aanmerking laten komen voor ondersteuning door het provinciaal Recreatie Expertteam. Het zijn parken waar ook sprake is van (enige) mate van permanente bewoning.

2. Voortgang spoor Transformeren van parken zonder recreatieve toekomst in 2020:

- De recreatiebestemming van pilotpark Holledrift is gewijzigd in een woonbestemming.
- Het herverkavelingsplan van de woningen in Mooi Schipborg is klaar en het streefbeeld voor het park staat in de steigers.

3. Voortgang Sociale opgave/Ondermijning

- Handhaving tegen bestaande strijdige permanente bewoning van recreatieverblijven is gefaseerd uitgevoerd en op meerdere parken. Er zijn o.a. dwangsommen opgelegd en een aantal bewoners is op eigen kracht of met ondersteuning verhuisd naar een reguliere woning binnen of buiten de gemeente. Vorig jaar zijn 28 gedoogbeschikkingen verstrekt. De aanpak is in 2019 en 2020 geïntensiveerd waarbij de gemeente direct handhavend optreedt tegen alle nieuwe situaties van permanente bewoning, daarnaast wordt ook (gefaseerd) opgetreden tegen bestaande situaties. Dit leidt tot een zichtbare afname van het aantal strijdige situaties. In 2020 is een traject van intensief en programmatisch handhaven ingezet met de camping Anloo als voorloper.

In 2020 zijn gesprekken gevoerd wat geresulteerd heeft tot een beter beeld van de financiële haalbaarheid/mogelijkheden van de uitbreidingsmogelijkheden van het bedrijventerrein Bloemakkers te Gieten. De grondeigenaren van het bedrijventerrein 'Ambachtsterrein' Rolde zijn gestart met de verkoop van de bedrijfskavels door het plaatsen van een informatiebord ter plaatse.

De herinrichting van de Schoolstraat, Eekschillersweg en doorsteek Dekelhem te Gieten zijn uitgevoerd en opgeleverd in 2020.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.1 De kwaliteit van de voorzieningen blijft op peil en/of verbetert.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.1.1 Blinde vlekken fietspadennetwerk inventariseren.

Het inventariseren van ontbrekende schakels draagt bij aan het optimaliseren van ons fietspadennetwerk. Op basis van de inventarisatie stellen we prioriteiten in de aanleg van ontbrekende schakels. We zetten in op het verhogen van de verkeersveiligheid en we willen proberen om het gebruik van de fiets voor het woonwerkverkeer en de recreatieve doeleinden te stimuleren.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

3.1.1.4 Aandacht voor aanleg en verbetering van recreatieve fiets- en wandelpaden en mountainbikeroutes

We onderzoeken waar verbeteringen in de wandel- en fietsroutes wenselijk zijn en of deze verbeteringen ook kunnen worden uitgevoerd.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

3.1.1.2 Faciliteren snelle breedband

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-12-2018 Einddatum: 01-07-2021

3.1.2 Ruimte voor economische ontwikkelingen en investeringen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.2.1 De economische koersnota inclusief ons beleid op het gebied van recreatie en toerisme.

In 2020 zullen we de koersnota actualiseren. Dit doen wij samen met de ondernemers. Deze actualisatie is nodig om bij te blijven en vooruit te kijken naar de nieuwe ontwikkelingen op economisch gebied. Voorheen hadden we twee beleidsnota's: de economische koersnota en het beleidsplan voor recreatie en toerisme. Nu gaan we over naar één integraal beleid op het gebied van economie.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

3.1.2.2 Op planmatige wijze gezonde en toekomstbestendige vakantieparken stimuleren in samenhang met het provinciale beleid.

Op basis van de Strategienota Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze en de uitgevoerde analyse per park ondersteunen we parken, in meer of mindere mate, in hun toekomstplannen. Hierbij maken we heldere keuzes in prioritering op basis van onze uitvoeringsstrategie.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2023

3.1.2.3 Uitbreiding van bedrijventerreinen beoordelen.

We zetten in op uitbreiding van de bedrijventerreinen en zijn daarover in gesprek.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

3.1.2.4 Middels een uitvoeringsprogramma (dat binnen de omgevingsvisie Gieten past) de kwaliteit en leefbaarheid van het centrumgebied Gieten verder verbeteren.

De uitvoering van de omgevingsvisie centrum Gieten is gestart. Het uitvoeringsprogramma kent een aantal afzonderlijke projecten waar we mee aan de slag gaan. Dit zijn onder andere de herinrichting openbare ruimte bakkerij Job, de herinrichting openbare ruimte 'Schoolstraat' en een nieuwe plek voor de markt.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

3.1.3 Ons mooie, natuurlijke landschap zorgvuldig beleven, beschermen en benutten.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.3.1 Een nieuw beleidsplan (2021-2024) voor recreatie en toerisme maken.

Ons recreatiebeleid is niet langer actueel. Naast de vitale vakantieparken dient er een beleidsplan te komen voor de toekomst van recreatie en toerisme binnen de gemeente. Hierbij worden de betrokken partijen en de raad meegenomen.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

3.1.4 Samen met bedrijven, sectoren en inwoners een rol spelen in de energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.4.1 Instellen gebiedsfonds in verband met komst windmolens.

Voor het (deel)windpark Oostermoer is begin 2019 een Omgevingsadviesraad (OAR) in het leven geroepen. De OAR is een overlegorgaan dat enerzijds afspraken maakt over hinderbeperkende maatregelen met de initiatiefnemers en anderzijds besluit over de besteding van het Gebiedsfonds voor de gemeente Aa en Hunze. De gemeente is nauw betrokken bij het opzetten van dit gebiedsfonds.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

3.1.4.2 Opstellen van een Transitievisie Warmte

Gemeenten zijn volgens het ontwerp Klimaatakkoord de regisseurs van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving. Samen met vastgoedeigenaren, bewoners, netbeheerders en medeoverheden moeten zij eind 2021 een transitievisie warmte klaar hebben. Daarin staan voorstellen voor duurzaam aardgasvrij verwarmen en koken. De Transitievisie Warmte geeft richting in de aanpak. Het bevat ook een wijk-voor-wijkstappenplan die alle partijen houvast geeft voor de planning. Daarna volgen uitvoeringsplannen op wijk- of dorpsniveau.

De Transitievisie Warmte kent een relatie met de Regionale Energie Strategie (RES) vanwege het verdeelvraagstuk over beschikbare warmtebronnen in de regio. De RES wordt vastgesteld voor 1 maart 2021.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

3.1.5 Het belang van het versterken van de relatie tussen platteland en omliggende steden benadrukken.

3.1.6 De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.3.1.9 Handhaving permanente bewoning op recreatieverblijven op vakantieparken met een recreatieve toekomst.

De gemeente Aa en Hunze is een recreatiegemeente. We voeren daarom een actief handhavingsbeleid tegen permanente bewoning van recreatieverblijven op vakantieparken met een recreatieve toekomst.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het wonen in onze dorpen en buitengebied.

Terugblik 2020- Wat hebben we gedaan

We willen een duurzame gemeente zijn. In dit kader zijn in 2020 ter uitvoering van het project 'Steenuilen Aa en Hunze onder de pannen' verschillende erven steenuil vriendelijk gemaakt. De maatregelen lijken hun uitwerking te hebben, want in 2020 is een lichte stijging van het aantal territoria waargenomen. Verder zijn 27 plantvakken gerenoveerd en zijn met inzet van diverse inwoners(groepen) diverse bermen tot bloei gebracht.

In het kader van de pilot ecologisch bermbeheer hebben we beheerkaarten opgesteld en hebben we de mogelijkheden voor aanschaf van eigen materieel in beeld gebracht. Verder hebben we in 2020 de inhaalslag in het achterstallig bomenonderhoud afgerond.

In 2020 zijn 500 mezenkasten geplaatst ter bestrijding van de eikenprocessierups. Ter bestrijding van de Reuzenberenklauw zijn in het Nieveensterbos/Schreiersbos in Gasselternijveen ca. 30 Soayschappen ingezet. Deze bestrijding is effectief. In 2020 zijn in Ekehaar ter plaatse van de ijsbaan varkens ingezet ter bestrijding van Japanse Duizendknoop. Gebleken is dat het bestrijdingseffect hiervan verwaarloosbaar is.

We stimuleren, faciliteren en initiëren initiatieven vanuit de samenleving die de leefbaarheid in en de woonkwaliteit van de dorpen vergroten. Dit hebben we in 2020 gedaan, o.a. met behulp van het Leefbaarheidsfonds.

In samenwerking met dorpsbelangen Grolloo en de inwoners hebben we in 2020 een breed gedragen herinrichtingsplan voor de Hoofdstraat in Grolloo opgesteld en uitgevoerd.

In 2020 is de nieuwe nota Welstandsbeleid Aa en Hunze 2020 vastgesteld. In deze welstandsnota is een aantal nieuwe onderwerpen toegevoegd of beter uitgewerkt (o.a. excessenregeling, reclameparagraaf, cultureel erfgoed).

In 2020 is het gemeentelijk rioleringsplan 2020-2024 vastgesteld, waarin we hebben vastgelegd hoe we omgaan met ons water- en rioolsysteem. Verder zijn we aangesloten bij Stichting Steenbreek met als doel de gemeente te vergroenen. Ook is een subsidieregeling voor het afkoppelen van regenwater vastgesteld. Met 80 aanvragen in 2020 is deze regeling boven verwachting succesvol.

Als onderdeel van de rioolvervanging in de Oude Groningerweg in Gieten is in 2020 op de kruising Brink/Spekstoep/Oude Groningerweg een snelheidsremmende maatregel uitgevoerd. Verder is in 2020 een ontwerp gemaakt voor snelheidsremmende maatregelen in de Zuidlaarderweg in Annen. Ten behoeve van de uitvoering is een BDU bijdrage aangevraagd. In 2020 zijn de voorbereidingen gestart van de herinrichting van de straat Lutkenend in Gasselte. Via een enquête onder de bewoners is in beeld gebracht welke problemen worden ervaren.

In 2020 hebben we de aanbestedingsprocedure voor MFC de Boerhoorn in Rolde succesvol afgerond. In september is begonnen met de gedeeltelijke sloop en nieuwbouw. Samen met de kwartiermakers is een wervingscampagne opgestart voor een stichtingsbestuur voor het MFC. In december zijn hiervoor gesprekken gevoerd en is een bestuur voor de stichting in oprichting geformeerd.

Om de kwaliteit van onze natuur en ruimte te bewaken zijn in 2020 beleidsregels vastgesteld voor de realisatie van (kleinschalige) zonnevelden. Daarnaast is in 2020 het Facetbestemmingsplan Kleinschalige Windturbines Buitengebied vastgesteld (en onherroepelijk geworden). Dit bestemmingsplan maakt onder voorwaarden het oprichten van kleinschalige windturbines (maximale ashoogte 15 meter) mogelijk bij agrarische bedrijven.

In 2020 is de startnotitie t.b.v. de nieuwe Woonvisie afgerond en is het opstellen van de Woonvisie van start gegaan.

In samenwerking met Dorpsbelangen Anloo is een concept verkavelingsplan opgesteld voor het woningbouwplan Raatakkers (fase 2) in Anloo. Op basis hiervan is een concept wijzigingsplan opgesteld. In 2020 heeft de gemeente in de woonwijk Nooitgedacht 32 kavels verkocht (de prognose was 27). Het betrof met name de kleinere en goedkopere kavels.

Ten behoeve van de bouw van 10 woningen in Grolloo is in 2020 het bestemmingsplan 'Grolloo, Lienstukken-Zuid' vastgesteld. Tegen dit besluit is beroep ingesteld. Voor Gieten zijn in 2020 de bestemmingsplannen 'Woningbouw Naweg Gieten' en 'Woningbouw Locatie Vlieghuis Gieten' vastgesteld. Beide plannen zijn onherroepelijk. Deze bestemmingsplannen voorzien in de realisatie van zes sociale huurwoningen aan de Naweg en twaalf grondgebonden woningen in het centrum van Gieten.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.1.1 In stand houden van beschermde flora en fauna en ontwikkeling stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.1.1.1 Gemeentelijk beleid formuleren om beschermde/waardevolle flora en fauna beschermen.

We maken gemeentelijk beleid passend binnen het landelijke en provinciaal beleid om beschermde en waardevolle flora en fauna in Aa en Hunze te behouden.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

4.1.1.2. Particulieren en agrariërs in het buitengebied stimuleren erven steenuilvriendelijk te maken (ambassadeurschap steenuil).

Op basis van het projectplan 'Steenuilen Aa en Hunze onder de pannen' ondersteunen we in samenwerking met Landschapsbeheer Drenthe en Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe het steenuil vriendelijk maken van erven.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

4.1.1.3 Bij- en vlindervriendelijk handelen.

Bij alle werkzaamheden en activiteiten schenken we, waar mogelijk, extra aandacht aan het welzijn van insecten. We stimuleren inwoners om hier rekening mee te houden bij inwonersinitiatieven, etc. Daarbij wordt geëxperimenteerd met nieuwe soorten planten, bollen, bloemenmengsels, etc.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

4.1.1.4 In samenwerking met de bewoners renoveren van de plantsoenen in de kernen.

Op basis van meldingen en inventarisaties pakken we plantvakken die noodzakelijk gerenoveerd moeten worden, aan in overleg met inwoners. Inwoners worden gestimuleerd om zelf werkzaamheden op zich te nemen, zoals de aanplant, het inzaaien en het onderhoud.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020

4.1.2 De biodiversiteit in de leefomgeving versterken, zowel buiten als binnen de kernen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.1.2.1 Pilot uitvoeren voor ecologisch bermbeheer.

In navolging van de start met het ecologisch bermbeheer door een aannemer, gaan we in eigen beheer (zo mogelijk samen met bewoners) van start met ecologisch bermbeheer. Om dit uit te kunnen voeren is nieuw materieel nodig. Op basis van de ervaringen die opgedaan worden, wordt het beheer zo nodig (tussentijds) bijgesteld en/of uitgebreid.

Sinds 2018 worden de bermen van de trajecten Gasteren-Annerveenschekanaal en "rondje" Geelbroek-Eleveld ecologisch gemaaid. Dit houdt in dat deze bermen niet geklepeld worden, het maaisel even blijft liggen om vervolgens verzameld en afgevoerd te worden. Het gaat hierbij om 130.100 m² bermen van de totaal 2.998.700 m² bermen (buiten de kom), dit is 4% van de bermen.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

4.1.2.2 Uitvoering geven aan bomenonderhoud.

Wij zijn vanaf 2016 bezig geweest met een grote inhaalslag in het achterstallig bomenonderhoud. De uitvoering van het werk beslaat een periode van 4 jaren. In het snoeiseizoen 2019-2020 ronden we deze inhaalslag af en is daarmee de achterstand ingelopen.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

4.1.3 Plagen en schadelijke uitheemse soorten bestrijden.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.1.3.1 Eikenprocessierups bestrijden.

Omschrijving

We evalueren de ontwikkeling van de eikenprocessierups en passen ons beleid hierop aan. Via onze website verstrekken we hierover informatie aan onze inwoners.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

4.1.3.2 We gaan op zoek naar betere en goedkopere manieren om schadelijke bermenplanten te bestrijden.

We maken inzichtelijk welke planten we moeten en willen bestrijden en inventariseren bestrijdingsmogelijkheden. Voor de bestrijding is het betrekken van de inwoners noodzakelijk.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

4.2.1 Initiatieven stimuleren, faciliteren en initiëren om de leefbaarheid te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.2.1.1 Met de raad het proces starten om te komen tot een herijkt strategisch grondbeleid.

Het doel van het strategisch grondbeleid is om op basis van dit nieuwe beleid een zorgvuldige afweging te maken voor het aan- en verkopen van gronden of vastgoed in de gemeente Aa en Hunze.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

4.2.1.2 Ideeën die de sociale en fysieke leefbaarheid in de dorpen bevorderen financieel ondersteunen vanuit het leefbaarheidsfonds.

Het leefbaarheidsfonds is voor initiatieven van inwonersgroepen ter stimulering en ondersteuning van lokale activiteiten, projecten en (instandhouding van) voorzieningen, die een bijdrage leveren aan het behoud of de verbetering van de leefbaarheid in de gemeente Aa en Hunze.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

4.2.1.5 Verder experimenteren met welstandsvrij bouwen.

Omschrijving

In 2013 heeft de gemeenteraad het nieuwe beeldkwaliteitsplan Nooitgedacht vastgesteld. In dit beeldkwaliteitsplan is een gebied opgenomen voor welstandsvrij bouwen

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

4.3.1 Zorgen voor goede voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.2.2.1 Het gemeentelijk rioleringsplan 2020 –2024 uitvoeren.

We hebben een nieuw beleidsplan voor een periode van vijf jaar (2020 t/m 2024) vastgesteld, waarin we hebben vastgelegd hoe we als gemeente omgaan met ons water- en rioolsysteem. Speerpunten in dit plan zijn: klimaatadaptatie, meten + inzicht vergroten, communicatie en duurzaam investeren.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2024

4.4.1 Een aantrekkelijke woongemeente blijven

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.2.3.1 Woonvisie actualiseren.

In de woonvisie staat het gemeentelijk volkshuisvestings- en woonbeleid (behoefte, woningbouw- en herstructureringsprogramma) voor de komende jaren. Onze huidige woonvisie is vastgesteld in september 2015. Gelet op de voortdurend veranderende woningmarkt is het belangrijk dat we deze woonvisie (periodiek) blijven actualiseren.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

4.2.3.2 Bouwplan Raatakkers (fase 2) te Anloo invullen in overleg met bewoners.

Via het nu in gang zetten van de planontwikkeling in samenwerking met Dorpsbelangen Anloo, is het de bedoeling dat we gefaseerd een beperkt aantal woningen realiseren in de planperiode 2018 - 2028 om daarmee te voorzien in de woningbehoefte van Anloo.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

Pijler 5 Middelen en Ondersteuning

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de organisatie, de financiering en de informatieveiligheid van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de 4 inhoudelijke pijlers.

Terugblik 2020- Wat hebben we gedaan

Het jaar 2020 heeft in het teken gestaan van Corona. Dat heeft gevolgen gehad voor onze manier van werken en de voortgang binnen de verschillende opgaven. Niet alleen negatieve gevolgen maar ook positieve gevolgen. De digitalisering heeft dit jaar een 'boost' gekregen. Niet alleen medewerkers maar ook college en raad zijn meer digitaal gaan werken.

We zijn al geruime tijd bezig om op een andere manier te werken, meer opgavegericht en aansluitend op de maatschappelijke werkelijkheid waarin ook andere dingen van ons als organisatie worden gevraagd. Dit heeft vorm gekregen in het werken in programma's en projecten. Medewerkers werken vaker vanuit rollen en zijn hierin ook scherper geworden. Dat vraagt flexibiliteit. Voorbeelden hiervan zijn het projectmatig oppakken van de omgevingswet en de doorontwikkeling van de buitendienst door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een passende werkplek aan te bieden.

Het andere werken vraagt ook veel van de medewerkers. In 2020 is mede daarom een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten hiervan laten bevlogen en betrokken medewerkers zien die de hoge werkdruk als grootste knelpunt ervaren. In 2021 gaan we met de uitkomsten hiervan aan de slag.

Bij de andere manier van werken hoort ook een andere manier van sturen. In 2020 is verder vorm

gegeven aan de vernieuwde planning- en controlcyclus. De tot standkoming van de begroting 2021 is hiervan een voorbeeld. De begroting 2021 is daardoor meer van de organisatie en ook het college is beter aangesloten. Ook de gewijzigde behandeling in de raad heeft meer recht gedaan aan de inhoud van de begroting. Niet het geld maar het beleid staat voorop.

Anders sturen vraagt ook om anders om te gaan met informatie. Actuele betrouwbare informatie is onontbeerlijk in het besluitvormingsproces op managementniveau maar ook op bestuurlijk niveau. We willen tijdig kunnen bijsturen indien dat nodig is. Om hier stappen in te maken zijn we bezig met het verbeteren van de informatievoorziening. In 2020 zijn we gestart met het ontwikkelen van een managementinformatiesysteem en is een dashboard voor het sociaal domein ontwikkeld. Ten behoeve van de bestuurlijke besluitvorming is een sturingsmonitor opgeleverd. Omdat deze niet voldeed aan de verwachting, krijgt deze in 2021 een wat andere inhoud en opzet.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.1.1 De gemeentelijke organisatie werkt, waar mogelijk, van buiten naar binnen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.1.1.1 De planning en control cyclus en de organisatie aansluiten op de nieuwe manier van werken en de nieuwe manier van sturen en monitoren.

Om aan te blijven sluiten bij de veranderende samenleving is een andere werkwijze en een andere manier van sturen nodig. We geven invulling aan deze opgave door o.a. te experimenteren met andere werkwijzen en een ondersteunend planning en control instrumentarium.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

5.1.1.2 Uitvoering geven aan 'Aa en Hunze stroomt!'.

In onze organisatieontwikkeling 'Aa en Hunze stroomt' werken we aan ons doel om de effectieve en efficiënte organisatie te zijn die voldoet aan de wensen en behoeften van inwoners en politiek.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

5.1.1.3 Doorontwikkeling sturing en regie. We doen dit in samenspraak met partners en inwoners door in co-creatie de indicatoren en het maatschappelijk effect te bepalen

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

5.1.1.4 De Omgevingswet integraal oppakken in samenhang en in co-creatie met de samenleving.

Met de invoering van de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling samenvoegen en eenvoudiger maken. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. Vanaf 2020 bereiden wij ons voor op deze nieuwe taak. We zijn in 2020 gestart met de pilot Avebe-omgevingswet met als doel een volledige aanvraag omgevingsvergunning en de vaststelling van een ontwerp bestemmingsplan/omgevingsplan voor te bereiden. Vooralnog gaan we uit van de invoeringsdatum van 1 januari 2022.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

5.1.1.5 Doorontwikkelen van de buitendienst

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

5.1.1.6 Aanpak vervolg medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO).

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

5.1.1.7 De lange termijn agenda (LTA) optimaliseren

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 30-09-2021

5.1.2 De financiële positie van de gemeente blijft gezond.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.1.2.1 De bestuursrapportage draagt bij aan het verkrijgen van inzicht en het tijdig kunnen bijsturen.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

5.2.1 Het borgen van informatieveiligheid en privacy

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.2.1.1 Het informatiebeleidsplan wordt herzien en zal jaarlijks worden herijkt.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

5.2.1.2 De maatregelen uit het informatiebeleidsplan worden uitgevoerd.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

5.2.1.3 Er is aandacht voor informatieveiligheid en privacy

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

Vooruitblik 2022

Inleiding

Het hoofdstuk 'Vooruitblik 2022' is het eerste onderdeel van de kadernota. Er wordt vooruitgekeken naar 2022.

Per pijler is op hoofdlijnen weergegeven waar we eind 2022 willen staan en wat we gerealiseerd willen hebben in relatie tot de gestelde doelen in de begroting van 2021.

Pijler 1 Bestuur en participatie

De ambitie binnen de pijler Bestuur en Participatie is dat Aa en Hunze sterk, vitaal en veilig is. Samen met de inwoners zorgen we ervoor dat dit zo blijft en dat Aa en Hunze zo mogelijk nog sterker, vitaler en veiliger wordt.

Een sterk Aa en Hunze

We benutten onze eigen kracht en de kracht van de regio. Vanuit de netwerken van de RegioDeal en de P10 zetten we, op basis van onze lobby-agenda, in op het voeren van een actieve en effectieve lobby die ons ondersteunt in het realiseren van onze ambities. Samen met de provincie Drenthe en vijf andere gemeenten nemen we deel aan de RegioDeal. Door in te zetten op het versterken van de brede welvaart in dit gebied, benutten we de potentie en de kansen die deze regio biedt.

Inzetten op gemeentelijke dienstverlening

We blijven investeren in passende fysieke en digitale dienstverlening om zo onze inwoners goed te informeren en te betrekken bij het gemeentelijke beleid. Dat betekent dat de gemeente goed bereikbaar is en dat de dienstverlening van kwaliteit is. Dat doen we door de inzet van onze website en social mediakanalen te optimaliseren en de zichtbaarheid van de gemeenteraadspagina te vergroten.

Het toetsen van initiatieven

We toetsen of initiatieven maatschappelijk relevant zijn en bijdragen aan de maatschappelijke effecten die we als gemeente willen bereiken. We denken actief mee met inwoners over initiatieven en vraagstukken en denken daarbij in mogelijkheden (ja, tenzij).

In verbinding met onze inwoners

We horen, informeren en betrekken onze inwoners bij gemeentelijke vraagstukken, waarbij we de lijn van de andere manieren van werken en besturen voortzetten. Het experimenteren met vernieuwende vormen van participatie en informatie sluiten hierop aan. Daarbij richten we ons op het verankeren van het participatieproces in beheer en beleid en de uitvoering van de pilot van de gemeenteraad om processtappen uit te werken op basis waarvan maatschappelijke effecten worden geformuleerd. We blijven in verbinding met onze inwoners. Hun input is van grote waarde voor ons werk en helpt bij het handen en voeten geven van de andere manier van werken en besturen.

Samen werken aan een veilig Aa en Hunze

We zorgen samen met (externe) partners en inwoners voor een veilige omgeving. Als gemeente zijn we transparant in beleid en uitvoering rondom handhaving en preventie en laten we zien wat we doen en waarom we dat doen. Hiermee bereiken we dat inwoners de ruimte ervaren om melding te doen van onveilige en ongewenste situaties. Signalen vanuit inwoners (subjectief én objectief) worden serieus genomen. Als gemeente zijn we in staat soepel en effectief in te spelen op crisissituaties.

Een integrale aanpak van complexe zaken

Bij complexe zaken gaat het om zaken waarbij meerdere zorg- en veiligheidsinstanties betrokken zijn. De vraagstukken hebben op enige manier een negatieve invloed op (een deel van) de samenleving. Als gemeente zoeken we in samenwerking met interne en externe partijen naar een oplossing die voor zowel voor het individu als de samenleving het beste is. Hierbij staat het voorkomen van een escalatie centraal. Uitgangspunt is het vroegtijdig signaleren en handelen, en tijdig communiceren. Kanttekening is dat complexe zaken zich niet laten leiden. Elke casus staat op zich en verschilt als het gaat om inhoud, doorlooptijd ed. Van de casussen worden leerpunten opgepakt en indien nodig

vertaald in aangepast verbeterd beleid of werkwijzen.

Gemeenteraadsverkiezingen in 2022

Op 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen: het moment waarop onze inwoners bepalen hoe het politieke landschap in Aa en Hunze er uit gaat zien. In aansluiting op deze verkiezingen leggen de coalitiepartijen de doelen voor de periode 2022-2026 vast in een coalitieakkoord. Aan het begin van de nieuwe raadsperiode bespreekt de gemeenteraad zijn (vernieuwde) werkafspraken. Nieuwe raadsleden starten hun raadswerk met een inwerkprogramma over hun nieuwe rol. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor een zorgvuldig en veilig verloop van de verkiezingen. De coronamaatregelen zorgen mogelijk ook in de organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen nog voor extra werk.

Nieuwe Strategische Toekomstvisie

Sinds 2009 werken we in Aa en Hunze met een strategische toekomstvisie waarin we onze lange termijn visie hebben opgenomen. Deze visie is een handig kompas gebleken bij beleidsbepaling en besluitvorming. Ook extern heeft de visie haar nut bewezen in samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden. In 2022 gaan we een nieuwe strategische toekomstvisie maken met een scope van 10 jaar.

Pijler 2 Zorg

Inwoners kunnen volop meedoen

Onze centrale ambitie is dat inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid kunnen meedoen in de samenleving. Dit door vroegtijdig problemen te signaleren, te investeren in preventie en aan te sluiten bij de vraag van de inwoner. We werken vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid, waarbij het gaat om een bredere kijk op gezondheid. Tegelijkertijd willen we grip krijgen op de uitgaven voor de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet.

Voorkomen is beter dan genezen

Door in te zetten op preventie- en vroegsignalering kunnen we erger voorkomen. Kinderen en jongeren krijgen de kans zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Zo is het programma Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) erop gericht dreigende ontwikkelingsachterstanden te voorkomen. Schoolmaatschappelijk werkers kunnen snel inspelen op problemen van kinderen en jongeren, waardoor gespecialiseerde zorg vaak niet nodig is. We willen dat jeugdigen gezond kunnen opgroeien. Door het sporten te stimuleren en een gezonde leefstijl te bevorderen.

We vinden het belangrijk dat onze inwoners zoveel mogelijk eigen regie kunnen voeren en mee kunnen doen. Wanneer dat lastig is, bieden wij ondersteuning. Door bijvoorbeeld schulden vroegtijdig te signaleren, willen we armoede voorkomen en bestrijden. Voor (kwetsbare) ouderen zijn er huiskamers waar zij met hulp van vrijwilligers, aan activiteiten kunnen deelnemen.

Inwoners die moeite hebben een baan te vinden, krijgen ondersteuning. Bijvoorbeeld door taalcursussen voor laaggeletterden en inburgeraars, of een beschutte werkplek bieden wanneer een 'gewone' baan niet mogelijk is.

De toegankelijkheid van onze gebouwen en openbare ruimte willen we vergroten. Ervaringsdeskundigen adviseren ons bij het wegnemen van deze blinde vlekken.

Goede samenwerking

Voor een juiste ondersteuning van inwoners is het van groot belang dat de verschillende organisaties goed samenwerken en afstemmen over rollen en taken.

Attenta en Impuls vervullen hierin een sleutelrol, omdat zij gebiedsgericht werken. Dit vergemakkelijkt de samenwerking met bijvoorbeeld de huisartsenpraktijken, het onderwijs en de dorpsinitiatieven.?

Grip op uitgaven Jeugd en Wmo

De uitgaven Wmo en Jeugd passen binnen de gemeentelijke begroting. We hebben een monitor sociaal domein ontwikkeld, waardoor we goed inzicht krijgen in de effecten van ons beleid en gericht kunnen (bij)sturen. Hiervoor werken we nauw samen met Attenta en Impuls. Het tekort op de Jeugdzorg zal afnemen door alle maatregelen die we treffen. Ten aanzien van de uitgaven Wmo

streven we naar stabilisatie van de uitgaven. Onze invloed op ontwikkelingen die leiden tot kostenstijging, zoals het abonnementstarief en demografische ontwikkelingen, is beperkt.

Pijler 3 Economie, werk en recreatie

Economische koersnota

De gemeente wil een rol spelen als aanjager en ondersteuner. Hiervoor is een gunstig ondernemersklimaat noodzakelijk. Dit doen we door middel van een excellente dienstverlening en het bieden van voldoende ruimte voor ondernemerschap. Daarom wordt de economische koersnota vertaald in een uitvoeringsagenda, die ieder jaar eenvoudig kan worden bijgesteld en geëvalueerd. De economische koersnota leidt tot een toekomstgerichte en sterke lokale economie. De vier meest in het oog springende pijlers zijn: De recreatieve & toeristische sector, MKB & industrie, veeteelt & akkerbouw en dienstverlening & zorg.

Toekomst vakantieparken

De uitvoering van het project Toekomst Vakantieparken heeft in 2021 geleid tot drie parken die het predicaat excellent hebben gekregen. Deze parken krijgen subsidie om te innoveren en te verduurzamen. Andere parken richten zich meer op recreatieve verhuur. Bij een klein aantal parken kan het omzetten van de huidige recreatieve functie leiden tot een wijziging van het bestemmingsplan. De permanente bewoning van recreatiewoningen is fors verminderd door de inzet van handhaving.

Verduurzaming

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van al ons gemeentelijk handelen. Duurzaamheid speelt een belangrijke rol bij alles wat we doen.

De Regionale Energie Strategie (RES) en de Warmte Transitie Visie zijn gereed en er wordt een start gemaakt met de uitwerking door in gesprek te gaan met de inwoners en te kijken naar natuurlijke momenten; inwoners blijven actief betrokken bij alle ontwikkelingen. In 2022 blijven we inwoners ondersteunen bij het besparen van energie. Door aan te sluiten op natuurlijke momenten als verkoop, vererving of een verbouwing kunnen woningeigenaren stappen zetten om van het gas af te gaan.

Goede infrastructuur

We hebben goed zicht op de ontbrekende schakels in het fietspadennetwerk. Deze werkzaamheden worden in 2022 verder opgepakt conform de in 2020 uitgevoerde inventarisatie.

De vitaliteit van de recreatieve sector versterken

We zijn een gemeente waar de recreatieve sector sterk is. Dat is ook het gevolg van de uitvoeringsagenda van de economische koersnota. Het Gasselterveld is zo'n recreatieve hotspot. In 2022 is de infrastructuur en parkeervoorziening in het Gasselterveld aangepast en afgestemd op deze recreatieve functie.

De kwaliteit en leefbaarheid van het centrumgebied Gieten verder verbeteren

We gaan verder met de uitvoering van het plan zoals omschreven in de omgevingsvisie Gieten.

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

De ambitie binnen pijler Voorzieningen, leefbaarheid en wonen is dat we een duurzame gemeente willen zijn, waarin het aantrekkelijk wonen is met goede voorzieningen en behoud van de leefbaarheid.

Behoud en versterking beschermde flora en fauna

We behouden en versterken populaties van beschermde plant- en diersoorten door actief daarvoor de juiste omstandigheden te scheppen. Hierbij richten wij ons op het beheer van terreinen, het leveren van bijdragen aan initiatieven van derden en het implementeren van aanvullende regelgeving. In 2022 geven we uitvoering aan het in 2021 opgestelde gemeentelijk beleid m.b.t. waardevolle en beschermde flora en fauna, passend binnen het streven naar biodiversiteit in Aa en Hunze. Het gemeentelijk beleid is geformuleerd binnen de provinciale en landelijke beleidskaders.

Versterking biodiversiteit

We versterken de flora- en faunadiversiteit. Dit doen we door in te blijven zetten op het in eigen

beheer (in combinatie met inwonersparticipatie) uitvoeren van ecologisch bermbeheer. Verder bieden we ruimte aan burgerinitiatieven gericht op herstel van insectenpopulaties (waaronder de vlinder- en bijenstand). In 2022 gebruiken we geen chemische bestrijdingsmiddelen bij de reguliere onkruidbestrijding.

Bestrijding schadelijke uitheemse planten

We bestrijden invasieve exoten (planten die van nature niet in Nederland voorkomen, zoals de Japanse duizendknoop) en plagen. We richten ons daarbij op herstel van het biologisch evenwicht. We passen bij voorkeur milieuvriendelijke duurzame methoden toe. We informeren en stimuleren de inwoners ons hierin te volgen bij gebleken succes.

Vergroten leefbaarheid

Een sterke en leefbare samenleving is van belang voor ons allemaal. Inwoners nemen meer het initiatief en zetten zich hiervoor in. De leefbaarheid in de centra van de regiodorpen moet daarom worden behouden en zo mogelijk versterkt. Samen met de inwoners zoeken we naar de best passende oplossingen om de leefbaarheid te vergroten. We stimuleren, faciliteren en initiëren deze initiatieven (o.a. via het Leefbaarheidsfonds).

Goede voorzieningen

Behoud van de bestaande voorzieningen op bestaande locaties is ons uitgangspunt. Onze ambitie is dat in elke kern een ontmoetingsplek behouden blijft, in welke vorm dan ook. In 2022 is De Boerhoorn in Rolde een ontmoetingsplek op sociaal, cultureel, educatief en sportief gebied in combinatie met het gezondheidscentrum.

We dragen zorg voor een goede kwaliteit van de openbare ruimte. We blijven in 2022 vlot en adequaat reageren op relatief kleine wensen van onze inwoners c.q. dorpen op het gebied van aanpassingen in de openbare ruimte.

Met de uitvoering van het nieuwe afvalbeleid willen we de hoeveelheid afval verminderen en de kosten reduceren.

We willen de laadpaalinfrastructuur voor elektrische en hybride auto's op strategische plekken uitbreiden.

Actueel woonbeleid

Het is onze ambitie om het woonklimaat in onze gemeente nog aantrekkelijker te maken. Met actueel woonbeleid geven we regie en sturing aan een integraal woonbeleid. Met de uitvoering van de nieuwe integrale Woonvisie spelen we in op actuele omstandigheden (demografische ontwikkelingen, veranderde woonvraag, verduurzaming, wonen en zorg). Met de uitvoering van het woningbouwplan Raatakkers voorzien we in de woonbehoefte van Anloo.

Pijler 5 Middelen en Ondersteuning

We werken van binnen naar buiten

We bevinden ons in een periode waarin de samenleving verandert. Het ooit overzichtelijke speelveld breidt zich steeds verder uit en neemt complexere vormen aan. Inwoners willen meer betrokken zijn bij het oplossen van samenlevingsvraagstukken en starten eigen initiatieven. Dit vraagt van ons dat we meebewegen: van controle naar trefzeker meebewegen. Dat betekent voor ons een andere rol en een andere manier van werken. We zijn als organisatie in staat om participatie op alle treden van de participatieladder vorm te geven zodat we flexibel mee kunnen bewegen met wat inwoners en politiek wensen zonder dat dat betekent dat alle wensen direct worden ingewilligd. Hiervoor ontwikkelen we een participatiestrategie (inclusief evaluatiestructuur).

Bij deze andere wijze van werken hoort ook een andere informatievoorziening en (sturings)instrumentarium (sturing en regie), waar we eveneens in willen blijven investeren de komende jaren. Meer gebaseerd op vertrouwen en beoordeling van resultaten (en minder op controle en op basis van systemen). We investeren in voorzieningen om de informatievoorziening en het besluitvormingsproces te faciliteren en te optimaliseren.

Verbeteren informatievoorziening

Door de steeds snellere (technologische) ontwikkelingen willen we ons informatiebeleidsplan jaarlijks herijken, zodat onze koers en kaders voor de informatievoorziening actueel blijven voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering. Ook werken we verder aan de doorontwikkeling van het Planning en Control (sturings)instrumentarium en de aansluiting daarvan op de nieuwe manier van sturen en werken. We zetten in op een toename van de digitaliseringsgraad van de organisatie en het starten met datagedreven werken. Aandachtspunt hierbij is natuurlijk het borgen van de informatieveiligheid en de privacy. We willen voldoen aan de eisen die vanuit de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) en vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) worden gesteld.

Omgevingswet

De Omgevingswet is opgepakt via vier sporen: digitaal stelsel, vertaling wet- en regelgeving, de omgevingsvisie en anders werken. Binnen het nieuwe stelsel werken wij via de opgestelde participatiestrategie (inclusief evaluatiestructuur) die binnen de hele organisatie ook voor andere vormen van participatie kan worden toegepast. Hierin is ruimte voor de specifieke behoeften en ambities van de raad die middels een raads werkgroep zijn opgehaald.

Een gezonde financiële positie

We zetten in op een begroting die meerjarig structurele en incidentele ruimte heeft om risico's op te vangen (weerbaar en wendbaar) en om nieuwe initiatieven te kunnen financieren. Onze begroting is realistisch en we hebben een plan van aanpak voor het opvangen van tegenvallers, bijvoorbeeld als gevolg van de herverdeling van het gemeentefonds. Daarnaast voldoen we aan de geldende wet- en regelgeving.

Vergezichten

Inleiding

Het hoofdstuk 'Vergezichten' is het tweede onderdeel van de kadernota. In dit hoofdstuk zijn een aantal grotere ontwikkelingen beschreven die op ons af komen en mogelijk een grote impact hebben op onze gemeente. Bij elk onderwerp zijn specifiek een aantal vragen aan de raad gesteld.

Vergezichten

Inleiding

We zien een aantal maatschappelijke ontwikkelingen op ons afkomen. Uitdagingen die de komende jaren nadrukkelijk op de bestuurlijke, politieke en maatschappelijke agenda staan. Het gaat hierbij om integrale ontwikkelingen die ook onderling met elkaar verband houden.

We willen met uw raad nadenken over of we het eens zijn over de uitdagingen waar we voor staan en of we binnen onze mogelijkheden op de goede weg zijn of dat bijsturing nodig is. In dit vergezicht gaan we kort in op de maatschappelijke ontwikkeling en uitdagingen die we zien, maar ook op de impact op de gemeentelijke organisatie én blikken we vooruit op de mogelijke effecten voor de toekomst. We stellen daarbij ook een aantal vragen aan uw raad.

In de vergezichten nemen we de volgende thema's mee:

1. Impact Coronacrisis nu en straks
2. Ondernemen in de toekomst
3. Wonen in Aa en Hunze
4. Inzetten op duurzaamheid
5. Rol gemeente in ontwikkeling

1. Impact Coronacrisis nu en straks

De uitbraak van het Coronavirus in 2020 heeft in meerdere opzichten de wereld en ook Aa en Hunze opgeschud. We bevinden ons in een crisis van ongekende omvang. Een pandemie die ons voor grote uitdagingen stelt. Uitdagingen om de crisis te bezweren door besmettingen te voorkomen, een toereikend vaccinatieprogramma op te zetten en uit te rollen, de maatschappelijke effecten op te vangen en de economie draaiend te houden. Al deze uitdagingen gaan met vallen en opstaan. Het is voor iedereen in deze schaal en omvang nieuw. Ook de gemeente heeft hierin verschillende rollen, voelt hierin verantwoordelijkheid of wordt gevraagd om een nog onbekende rol op te pakken.

Onlangs publiceerde Trendbureau Drenthe een onderzoek naar de gevolgen van de coronacrisis in Drenthe. Het onderzoek heeft belangrijke aandachtspunten opgeleverd die kunnen bijdragen aan het beperken van de negatieve gevolgen en het op peil houden van de kwaliteit van leven in onze provincie. We hebben bij het schrijven van deze beschouwing dankbaar gebruik gemaakt van het resultaat.

In de slotbeschouwing van dit onderzoek klinkt door dat de samenleving veerkrachtig is, maar – zeker tijdens en na de coronacrisis – een overheid nodig heeft, die kwetsbare groepen ziet en steunt. Er liggen belangrijke opgaven op het gebied van werk, inkomen en schulden. Daarnaast is de komende tijd extra politieke en maatschappelijke aandacht nodig voor het toekomstperspectief voor jongeren en voor de sociale samenhang in dorpen en wijken. Deze lichten we onderstaand toe.

Werk, inkomen, schulden

Het onderzoek laat zien dat een kwart van de zelfstandige ondernemers opdrachten of inkomsten (gedeeltelijk) is verloren door de coronacrisis. Vooral zzp'ers met lage tarieven die het voorheen al moeilijk hadden, zijn getroffen. In 2020 viel over de hele linie het aantal bedrijfsfaillissementen mee, maar naar verwachting gaan in 2021 zowel bij ondernemers als (hun) werknemers grotere klappen vallen. Sommige branches zullen blijvend veranderen. Landelijk is beleid nodig ter stimulering van economisch herstel, uiteraard met oog voor duurzaamheid. Daarnaast zal landelijk debat gevoerd moeten worden over de (doorgesloten) flexibilisering van de arbeidsmarkt. Het gaat hierbij om allerlei ontwikkelingen die ertoe leiden dat personeel in vaste dienst wordt vervangen door flexibele arbeidskrachten (zoals werknemers met een tijdelijk dienstverband, oproepkrachten, uitzendkrachten en zzp'ers). De regio en dus ook gemeenten kunnen veel betekenen voor de kwetsbaarste groepen, die er niet (meer) in slagen op eigen kracht uit de problemen te komen. Voorbeelden zijn: hulp bij schulden, om- en bijscholingsfaciliteiten en (bedrijfs)advies op maat.

Leren en ontwikkelen

Een toenemend deel van de leerlingen en studenten loopt een achterstand op in het onderwijs en heeft motivatieproblemen. Vooral in het mbo en hbo en op de universiteit laat de kwaliteit van onderwijs volgens ouders vaak te wensen over. Veel jongeren (18+) ervaren de coronatijd als een aanslag op hun sociale leven en mentale gezondheid, en op hun (toekomstige) portemonnee. Voor het onderwijs ligt er een aanzienlijke uitdaging om de leerlingen en studenten (weer) te motiveren en bij te spijkeren. Voor de hele samenleving is het zaak dat jongeren toekomstperspectief zien. Daartoe zijn nieuwe creatieve oplossingen nodig, die jongeren zelf het best kunnen bedenken en ontwikkelen. Belangrijk is dat jongeren in staat worden gesteld en waar nodig gestimuleerd om mee te denken over de toekomst en invloed kunnen hebben.

Sociale samenhang

De afname die zich aftekent in de sociale samenhang, is zorgelijk. Juist in deze tijden zijn contacten erg belangrijk. Uit het onderzoek blijkt dat slechts een klein deel ervaart dat dorps- en buurtgenoten door 'corona' meer naar elkaar omkijken. De eenzaamheid is toegenomen. Maatschappelijke (vrijwilligers)organisaties hebben het moeilijk. Hopelijk hebben verenigingen, ontmoetingsplekken en inwonersinitiatieven voldoende veerkracht om na 'corona' hun sociale functie te kunnen heroveren. Als gemeente kunnen we onder meer bijdragen door in beeld te brengen waar de gaten vallen en inwoners uit te dagen op de één of andere manier invulling te geven aan noodzakelijke sociale functies. Het onderzoek doet vermoeden dat dorpen en buurten waar de sociale samenhang klein is, extra aandacht behoeven.

Gezondheid

De coronacrisis komt hard aan bij mensen met een matige of slechte gezondheid. Ze zijn kwetsbaarder bij een besmetting met het virus. En in het onderzoek scoren ze opvallend hoog op eenzaamheid en (financiële) zorgen. Deze uitkomsten bevestigen dat preventief gezondheidsbeleid zeer relevant is. Het samengaan van gezondheidsproblemen met armoede of schulden is en blijft daarin een belangrijk onderdeel.

Vraag aan de raad:

1. Deelt u deze beleidsmatige uitdagingen of ziet u ook nog andere?
2. Bent u met ons van mening dat alle vier thema's aandacht behoeven, maar dat we ons eerst verder focussen op 'sociale samenhang', 'leren en ontwikkelen' en 'werk, inkomen, schulden' en dat 'gezondheid' iets voor langere adem is en dat we voor de eerste drie samen met betrokken partners gaan nadenken hoe we in Aa en Hunze handen en voeten kunnen geven aan de genoemde uitdagingen?
3. En bent u het met ons eens dat het in 2021 organiseren van rondetafelgesprekken met inwoners, organisaties en ondernemers een goede eerste stap is om te bezien welke acties er in Aa en Hunze nodig en mogelijk zijn en door wie?

2. Ondernemen in de toekomst

Op het vlak van ondernemen in Aa en Hunze zien we verschillende ontwikkelingen op ons afkomen. Allereerst dat het digitaal winkelen een enorme boost heeft gekregen in de afgelopen periode. Zo nam in Nederland het aantal winkelvevestigingen het afgelopen decennium af. Tegelijkertijd neemt het online winkelen toe. De coronacrisis leidt ertoe dat dit z'n effect blijft houden. Daarnaast kan ook de prijsontwikkeling van het onroerend goed van invloed zijn op het winkelbestand. Bij stijgende huurprijzen van winkelpanden, wordt het voor ondernemers steeds lastiger om het hoofd boven water te houden. Tenslotte is ook de veranderende markt vraag van invloed, doordat kopers zich meer richten op het aanschaffen van duurzaam geproduceerde producten. Plaatst dit ons voor nieuwe uitdagingen? Is er meer behoefte aan afhaalpunten voor pakketten? Ontstaat er meer leegstand bij fysieke winkels?

Het zijn met name de non-food winkels die verdwijnen. Het aantal supermarkten neemt zelfs toe. Om die reden zal de impact voor Aa en Hunze minder groot zijn. Inwoners gaan met name 'boodschappen doen' in de vier grotere kernen van onze gemeente.

Echter, ontwikkelingen staan niet stil. Het is van belang om nu alvast voor te sorteren op de verdergaande digitalisering en daarnaast na te denken over de vraag hoe we de vier grote kernen van onze gemeente toekomstbestendig houden. Wat zorgt ervoor dat mensen de winkels blijven bezoeken? Een dergelijke winkelstraat van de toekomst heeft voldoende belevingswaarde en gelegenheid om elkaar te ontmoeten, zoals de mogelijkheid om een kopje koffie te drinken bij de bakker in het dorp. Voor elke ondernemer is het van belang dat 'er reuring is'. Dat geldt zeker voor een gemeente als de onze met een sterke toeristische en recreatieve sector.

Dankzij de coronacrisis is Aa en Hunze nog aantrekkelijker geworden voor toeristen en recreanten. Mensen zoeken nu meer rust en ruimte, en trekken de natuur in. Wel is het belangrijk dat we nagaan wat de goede balans is tussen enerzijds de groei van de toeristische en recreatieve sector en anderzijds een aantrekkelijke gemeente blijven. Het Recreatieschap Drenthe doet onderzoek naar de juiste balans hierin.

Vraag aan de raad:

1. Deelt u deze beleidsmatige uitdagingen of ziet u ook nog andere?
2. Bent u met ons van mening dat het van belang is om nu alvast voor te sorteren op de effecten van het digitaliseren, de prijsontwikkeling van het onroerend goed en de veranderende markt vraag? En dat een mogelijke oplossing gelegen is in het inschakelen van een tussenpersoon die gericht ontbrekende schakels in de winkelstraat van de toekomst kan verwerven?
3. Bent u met ons van mening dat, willen we onze vier grote kernen toekomstbestendig houden, het van belang is om hier een focus in aan te brengen door ons economisch en recreatieve profiel te versterken? En dat het een goede zaak is om, zodra de resultaten van bovengenoemd onderzoek van het Recreatieschap Drenthe bekend zijn, hierover met elkaar in gesprek gaan?

3. Wonen in Aa en Hunze

Op het gebied van wonen in Aa en Hunze zien we verschillende ontwikkelingen op ons afkomen. Zo ontstaat er meer druk op de sociale huursector als gevolg van huisvesting van kwetsbare inwoners en statushouders. Daarnaast stagneert de doorstroom van ouderen naar een ander type woning, waardoor de woningmarkt voor starters op de koopmarkt moeilijk bereikbaar wordt. Niet alleen zijn er te weinig woningen, de woningen zijn vaak ook te duur voor starters.

Daarnaast zien we de laatste jaren een trek van de stad naar het platteland, omdat mensen juist het wonen in een rustige en groene omgeving meer gaan waarderen. De coronacrisis lijkt dit proces te versnellen, doordat een prettige woonomgeving steeds belangrijker wordt voor mensen. Het gevolg is dat de druk op de woningmarkt in onze gemeente alleen maar toeneemt.

Deze ontwikkelingen roepen de vraag op welke rol we willen vervullen in het regionale woningtekort en waar we het zwaartepunt in het woningtekort voor de inwoners van Aa en Hunze leggen. En welke mogelijkheden hebben we daarbij? Dient het woningaanbod te worden uitgebreid en zo ja, waar vindt deze uitbreiding dan plaats? Een antwoord op de laatste vraag wordt meegenomen in de op te stellen woonvisie.

Vraag aan de raad:

1. Deelt u deze beleidsmatige uitdagingen of ziet u ook nog andere?
2. Bent u met ons van mening dat de oplossing misschien gelegen is in een onconventionele aanpak van bovengenoemde ontwikkeling met betrekking tot de bijzondere doelgroepen? Pakken we als gemeente een andere rol en kijken we of we tot andere creatieve oplossingen kunnen komen?

4. Inzetten op duurzaamheid

Er staat de komende tien jaar veel te gebeuren op het gebied van het thema duurzaamheid. We gaan aan de slag met de uitwerking van de Regionale Energie Strategie (RES) en de Warmte Transitie Visie en zoeken daarbij de verbinding met inwoners.

Met het opstellen van de RES is vanuit de landelijke en provinciale overheid een opgave opgelegd om te verduurzamen, waarbij het aan particulieren, ondernemers enzovoort is om te bepalen hoe ze dat doen. Als gemeente nemen we zelf ook onze verantwoordelijkheid hierin door bijvoorbeeld onze gebouwen energieneutraal te maken. Daarnaast hebben we, bijvoorbeeld op het vlak van het opwekken van energie, een actievere rol.

Als overheid geven we dus op verschillende manieren vanuit meerdere rollen invulling aan de verduurzaming. De vraag is op welke wijze en vanuit welke rol. Neem bijvoorbeeld het verduurzamen van woningen. Hoewel woningeigenaren hier positief tegenover staan, brengt het een investering met zich mee die ze misschien niet kunnen of willen maken. Laten we de oplossing hiervoor over aan de markt? Of is er meer sturing vanuit de overheid nodig? Hoe overtuigen we mensen om te investeren in verduurzaming? Door ze op te roepen om hun woningen te isoleren of stimuleren we dit door financiële ondersteuning te bieden?

Vraag aan de raad:

1. Bent u het met ons eens dat we meer focus en prioriteit dienen aan te brengen in de verschillende rollen die we als overheid hebben in het kader van duurzaamheid?

5. Rol gemeente in ontwikkeling

De samenleving verandert en als gemeente ontwikkelen we daarin mee. Er wordt hierbij een beroep gedaan op het aanpassingsvermogen van de gemeente om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de samenleving en in de eigen organisatie.

In de praktijk zien we dat de gemeente verschillende rollen, afhankelijk van de situatie, vervult. Daar waar het kan, ligt het initiatief bij de inwoner(s) en faciliteert de gemeente slechts. In het geval van openbare orde en veiligheid is de rol van de gemeente die van handhaver. Tot slot heeft de gemeente een zorgplicht richting haar inwoners en nemen wij hierin de regie. Bij nieuw beleid of nieuwe taken moeten we helder hebben welke rol we als gemeente hebben. Zijn we normerend en moeten we steviger acteren of kunnen we meer loslaten en het aan de samenleving over laten?

Daarnaast is het van belang dat we flexibiliteit creëren in onze organisatie om in te kunnen spelen op deze veranderingen. De krapte op de arbeidsmarkt maakt het lastig voor een kleinere gemeente als Aa en Hunze om kwalitatief goede mensen aan te trekken. Tegelijkertijd is het van belang dat medewerkers vitaal en competent blijven om mee te gaan in nieuwe ontwikkelingen (duurzame inzetbaarheid van medewerkers).

Bovengenoemde ontwikkelingen vragen om een meebewegende gemeente die in verschillende situaties passend handelt en stuurt. Dit vraagt om heroverweging van het type gemeente dat we willen zijn.

Niet alleen qua type organisatie, maar ook hoe we invulling geven aan de huisvestingscomponent nu we meer thuiswerken. Blijven we straks meer vanuit huis werken? Hebben we meer digitale overleggen en daarmee minder behoefte aan vergaderfaciliteiten? Wat zijn de gevolgen voor automatisering etc.? Allemaal vragen die de komende periode beantwoord moeten worden.

Vragen aan de raad:

1. Deelt u de veranderende rol en opgave waar de gemeente voor staat en staat u open voor een gesprek over welk type gemeente we willen zijn? Gaan we van het zijn van een regiegemeente naar (op sommige onderdelen) een robuuste gemeente?
2. Bent u met ons van mening dat het goed is om verder na te denken over mogelijk blijvende wijzigingen ten aanzien van thuiswerken en de digitale mogelijkheden die afgelopen periode benut zijn en de consequenties die dit met zich meebrengt t.a.v. huisvesting, faciliteiten, automatisering etc.

Indien 'ja', dan willen we hiervoor nadere procesvoorstellen doen in de programmabegroting van 2022.

1. Ziet u andere uitdagingen voor het heden of de nabije toekomst waar we ons op moeten voorbereiden?

Financiële Kadernota

Inleiding

De gemeente Aa en Hunze is financieel gezond en dat willen we graag zo houden. We hebben echter niet alles zelf in de hand. We hebben te maken met autonome ontwikkelingen zoals de budgetontwikkeling vanuit het Rijk en de mogelijke financiële gevolgen van de Coronacrisis zowel landelijk als gemeentelijk. Daarnaast hebben we als college en raad ook nog ambities en beleidsvoornemens die financieel vertaald moeten worden. We hebben te maken met feiten, inschattingen, onzekerheden en risico's.

Om een en ander in goede banen te leiden hebben we kaders nodig waarbinnen we kunnen en moeten handelen. Deze zijn nodig om uitvoering kunnen te geven aan de opgaven die uit deze sturingsmonitor volgen.

Welke kaders zijn daar voor inmiddels vastgesteld en wat hebben we nog meer nodig?

Huidige financiële uitgangspunten

Bij het vaststellen van de begroting 2021 zijn de financiële uitgangspunten opnieuw vastgesteld. De uitgangspunten kennen zoveel mogelijk een bestendig karakter. De bestuurlijk toezichthouder toetst dit ook.

De onderstaande financiële uitgangspunten zijn door uw raad tijdens de begrotingsbehandeling op 13 november 2020 vastgesteld:

1. We streven naar een structureel sluitende begroting voor 2021 dan wel een structureel sluitende meerjarenbegroting 2022 - 2024. Hierbij worden structurele lasten structureel geraamd.
2. We baseren de begroting op de laatst gepubliceerde meicirculaire en zorgen voor een realistische raming van de algemene uitkering waarbij structurele ruimte wordt gecreëerd voor het opvangen van onverwachte gebeurtenissen. Het weerstandsvermogen moet voldoende zijn om de onzekerheden en risico's op te vangen.
3. Het Weerstandsdeel Algemene Reserve (WAR) behoudt een ondergrens van € 5,7 mln. De Vrije Algemene Reserve (VAR) behoudt een ondergrens van € 3,0 mln.
4. We willen Rijksregelingen uitvoeren met rijksmiddelen, zonder 'plus': de decentralisaties in het Sociaal Domein (Begeleiding (AWBZ/Wmo), Jeugdzorg en Participatiewet) worden budgettair neutraal in de begroting verwerkt. De basis van de toerekening vanuit de Algemene Uitkering naar de decentralisatie-taken blijft daarbij in stand en er vindt geen ontschotting plaats tussen de verschillende taken.
5. Tijdens het proces van het opstellen van de begroting komen we tot een integrale afweging of een aanvullende bezuinigingstaakstelling noodzakelijk is.
6. De (eventuele) taakstellende bezuinigingen in het eerstvolgende begrotingsjaar worden concreet ingevuld.
7. Bij het niet (kunnen) realiseren van een bezuinigingstaakstelling op een taakveld binnen een pijler dient bij voorkeur primair binnen dezelfde pijler een alternatief te worden gevonden. Indien dit niet mogelijk is, dan dient een alternatief te worden gevonden door integrale afweging binnen alle pijlers (procesafpraak).
8. Bij het opvoeren van nieuw beleid / nieuwe wensen dient dekking te worden aangegeven voor hetzelfde begrotingsjaar. Of aangegeven dient te worden welk oud beleid plaats maakt voor het nieuwe.
9. De toevoegingen in de algemene uitkering uit het gemeentefonds die we van de rijksoverheid ontvangen voor specifieke beleidsvelden/intensiveringen (de zgn. taakmutaties) worden in principe niet omgezet in 'stelposten' voor de bedoelde beleidsterreinen/intensiveringen.
10. Inkomstenontwikkeling: er wordt uitgegaan van een verhoging van de tarieven (niet zijnde belastingen) met het geldende prijsindexcijfer voor overheidsconsumptie, netto materieel (trendmatige verhoging) uit de meest recente circulaire. Uitzonderingen hierop zijn de tariefsverhogingen die onderdeel zijn van het bezuinigingstraject. Voor de kostenontwikkeling wordt uitgegaan van datzelfde prijsindexcijfer met uitzondering van de loonontwikkeling. Daarvoor wordt het prijsindexcijfer voor overheidsconsumptie, beloning werknemers gebruikt zoals dat bekend is op het moment van opstellen van de (werk)begroting.
11. De onroerende zaakbelastingen, de forensenbelasting, de toeristenbelasting, het rioolrecht en de afvalstoffenheffing volgen niet de systematiek onder punt 10 genoemd, waarbij voor rioolrecht en afvalstoffenheffing een kostendekkend tarief wordt gehanteerd en het college voor de belastingen een afzonderlijk voorstel doet.

Prijsontwikkeling

Voor de berekening van de prijsontwikkeling gaan we in de trendmatige ontwikkelingen uit van 2 indexcijfers. Voor het bepalen van deze indexcijfers gaan we uit van de meest recente meicirculaire. Voor salarissen hanteren we de index van loonvoet sector overheid. Naar verwachting is dit voldoende om de CAO gemeenten te kunnen volgen. Bij substantiële afwijkingen komen we met een voorstel tot bijstelling. Voor de overige onderdelen geldt de prijsindex overheidsconsumptie (netto materieel). Opgemerkt wordt dat voor de inkomensoverdrachten naar instellingen, waarvan de loonkosten de grootste kostenpost is, ook worden geschaard onder de index van loonvoet sector overheid.

Voor de meerjarige reeks met percentages van de verschillende indexen wordt u verwezen naar de begroting 2021. Ten behoeve van de invulling van de taakstelling uit het collegeprogramma wordt de OZB in 2021 en 2022 met 1,5% geïndexeerd.

Nieuwe kaders

Zijn er nog extra kaders nodig om te bepalen of onze gemeente voldoende weerbaar en wendbaar is om financiële risico's en onzekerheden het hoofd te kunnen bieden? Het sec sluitend zijn van de begroting en meerjarenraming is niet voldoende om tot de conclusie te komen dat we 'er goed voor staan'. Hiervoor is meer nodig. We moeten een redelijke inschatting kunnen maken of we voldoende financiële middelen hebben om de bij ons bekende risico's en onzekerheden af te dekken. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is hiervoor de aangewezen plek. In deze paragraaf zijn ook de financiële kengetallen opgenomen. Deze kengetallen zijn vanaf 2016 (begrotingsjaar 2017) in de begroting opgenomen met de bedoeling inzicht te geven in de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. We willen (op termijn) meer inzetten op het gebruik van kengetallen als sturingsmiddel voor onze financiële positie. De paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen en de bijbehorende notitie moeten hier dan op worden aangepast. Indien uw raad deze informatiebehoefte onderkent, worden voorstellen in die richting ontwikkeld.

Onzekerheden/Risico's

Een aantal onzekerheden en risico's is bekend.

- Te denken valt aan de herverdeling van het gemeentefonds en de uitgaven van het sociaal domein. Hiermee is inmiddels rekening gehouden in de meerjarenraming (herverdeling gemeentefonds) of we proberen door verschillende maatregelen de kosten terug te dringen.
- De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kwantificeert een aantal risico's die worden afgedekt door de weerstandscapaciteit in de begroting.
- De lange termijn effecten van de Coronacrisis zijn echter een onzekerheid waarmee nog geen rekening is gehouden in onze meerjarenraming. In de aanloop naar het opstellen van de begroting 2022 en de bijbehorende meerjarenraming is het zaak hier ons een beeld van te vormen en de effecten hiervan een plek te geven in de bij de begroting 2022 behorende paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.
- De structurele financiële gevolgen van de invoering van de nieuwe Omgevingswet zijn nog niet bepaald.

Conclusie

Ondanks de hiervoor genoemde risico's en onzekerheden is er op dit moment geen aanleiding tot het nemen van extra financiële maatregelen. Daarbij zijn de voorlopige uitkomsten van de herverdeling van het gemeentefonds helpend. Het nadelige financiële effect lijkt (aanzienlijk) minder groot te zijn dan eerder werd aangenomen en heeft ook niet zijn beslag in 2022, maar in 2023.

Daarnaast is er volgens ons geen aanleiding om de financiële uitgangspunten aan te passen. We stellen daarom voor om bovengenoemde uitgangspunten te hanteren bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2022-2025.

Voorstellen

Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. het jaarverslag 2020 vaststellen;
2. instemmen met de in de Vooruitblik 2022 benoemde resultaten en activiteiten, zodat het college deze als uitgangspunten kan betrekken bij het opstellen van de begroting 2022;
3. met elkaar en het college in gesprek gaan over de ontwikkelingen die benoemd zijn in het onderdeel Vergezichten, en daarover vervolgspraken te maken;
4. de financiële uitgangspunten, zoals verwoord in de Financiële Kadernota, als kader gebruiken bij het opstellen van de begroting 2022;
5. het vervolg op de denktank Sociaal Domein als onderwerp voor de werkconferentie in mei 2021 kiezen

16 februari 2021

College van burgemeester en wethouders gemeente Aa en Hunze

Anno Wietze Hiemstra (burgemeester), Henk Heijerman , Bas Luinge, Co Lambert (wethouders), Marleen Tent (gemeentesecretaris/ algemeen directeur).

de secretaris,

de burgemeester,

mr. M. Tent

dhr. A.W. Hiemstra

Vaststelling

De raad der gemeente Aa en Hunze;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van de gemeente Aa en Hunze;

besluit

1. het jaarverslag 2020 vast te stellen;
2. kennis te nemen van de in de Vooruitblik 2022 benoemde resultaten en activiteiten. Het college kan deze betrekken bij het opstellen van de begroting 2022;
3. de financiële uitgangspunten, zoals verwoord in de Financiële Kadernota, als kader te gebruiken bij het opstellen van de begroting 2022;
4. om twee werkconferenties te houden. De eerste in het voorjaar 2021 over het de impact van Corona zoals benoemd in het onderdeel Vergezichten. En de tweede in het najaar van 2021 over het vervolg op de denktank Sociaal Domein.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad der gemeente Aa en Hunze, gehouden op 25 maart 2021.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw mr. E.P. van Corbach

de heer A.W. Hiemstra

Bijlagen

Missie en toekomstvisie

Sinds 2009 werken we in Aa en Hunze met de [Strategische Toekomstvisie 2020](#). Deze visie is een handig kompas gebleken bij beleidsbepaling en besluitvorming. Ook extern heeft de visie haar nut bewezen, onder andere in de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden.

Collegeprogramma 2018-2022

Via de link [Collegeprogramma 2018 - 2022](#) komt u bij het collegeprogramma uit. Met de Strategische Toekomstvisie en het financieel meerjarenperspectief in het achterhoofd hebben we het coalitieakkoord verder uitgewerkt (zowel op inhoud als op tijd en geld) in een collegeprogramma.

De pijlers uit de strategische toekomstvisie vormen de kapstok van het collegeprogramma. Per pijler is uitgewerkt hoe we vorm gaan geven aan onze ambities en aan Samen Doen. Daarnaast is per pijler uitgewerkt wat we inhoudelijk gaan doen in de komende bestuursperiode.